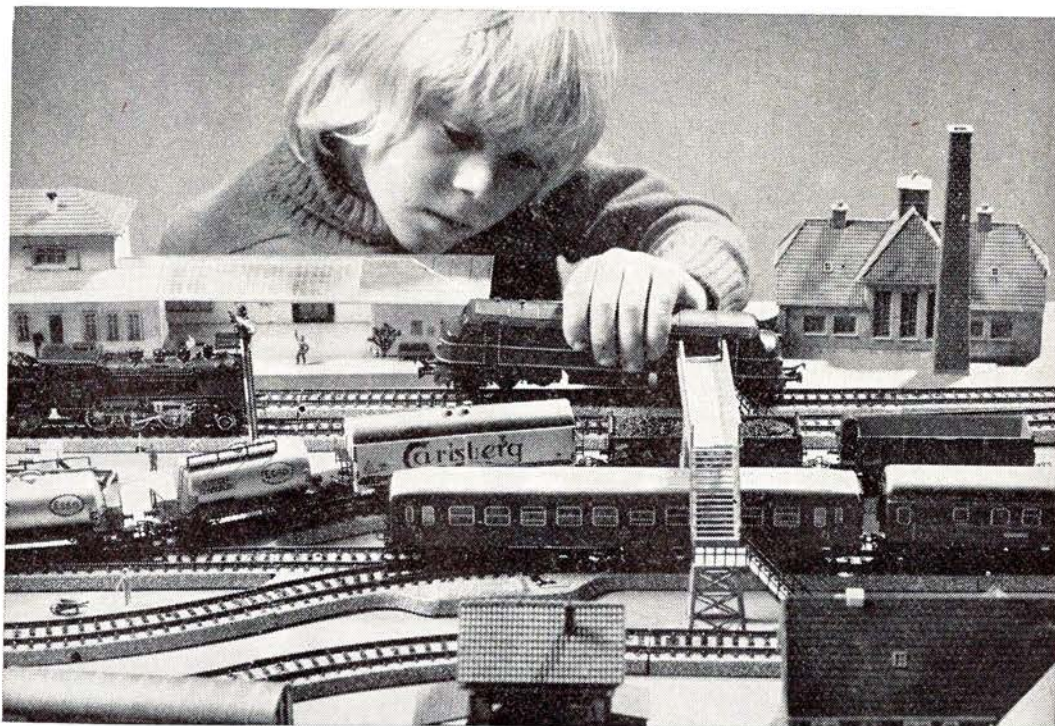

Jernbane-Bladet

Effektive sikringsanlæg skiller virkelighed fra leg...

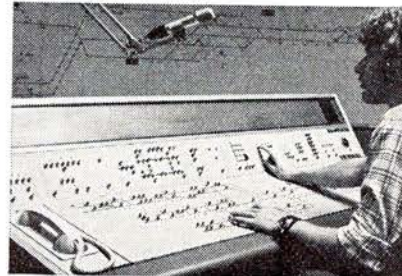
Det er fascinerende at lege med modeljernbane, at styre tog gennem sporskifter og stationer – det kan mange fædre tale med om. Ryger der et lokomotiv af sporet, er ulykken ikke så stor – det kommer op at stå igen og kører videre. Hos mange har en sådan situation fremkaldt den tanke, at det er en ansvarsfuld og kompliceret opgave, at sikre virkelighedens togtrafik – ikke mindst nu hvor den kollektive trafik står for at skulle udbygges og intensiveres.

DSI er eksperter på dette område og har et betydeligt erfaringsgrundlag, hvorpå nye sikringsystemer udvikles.

Det er trygt at rejse med DSB, og DSI er med til at bringe tog og rejssende sikkert frem.

Kommandoposten,
Københavns Hovedbanegård

DANSK SIGNAL INDUSTRI A/S

STAMHOLMEN 175 DK-2650 HVIDOVRE

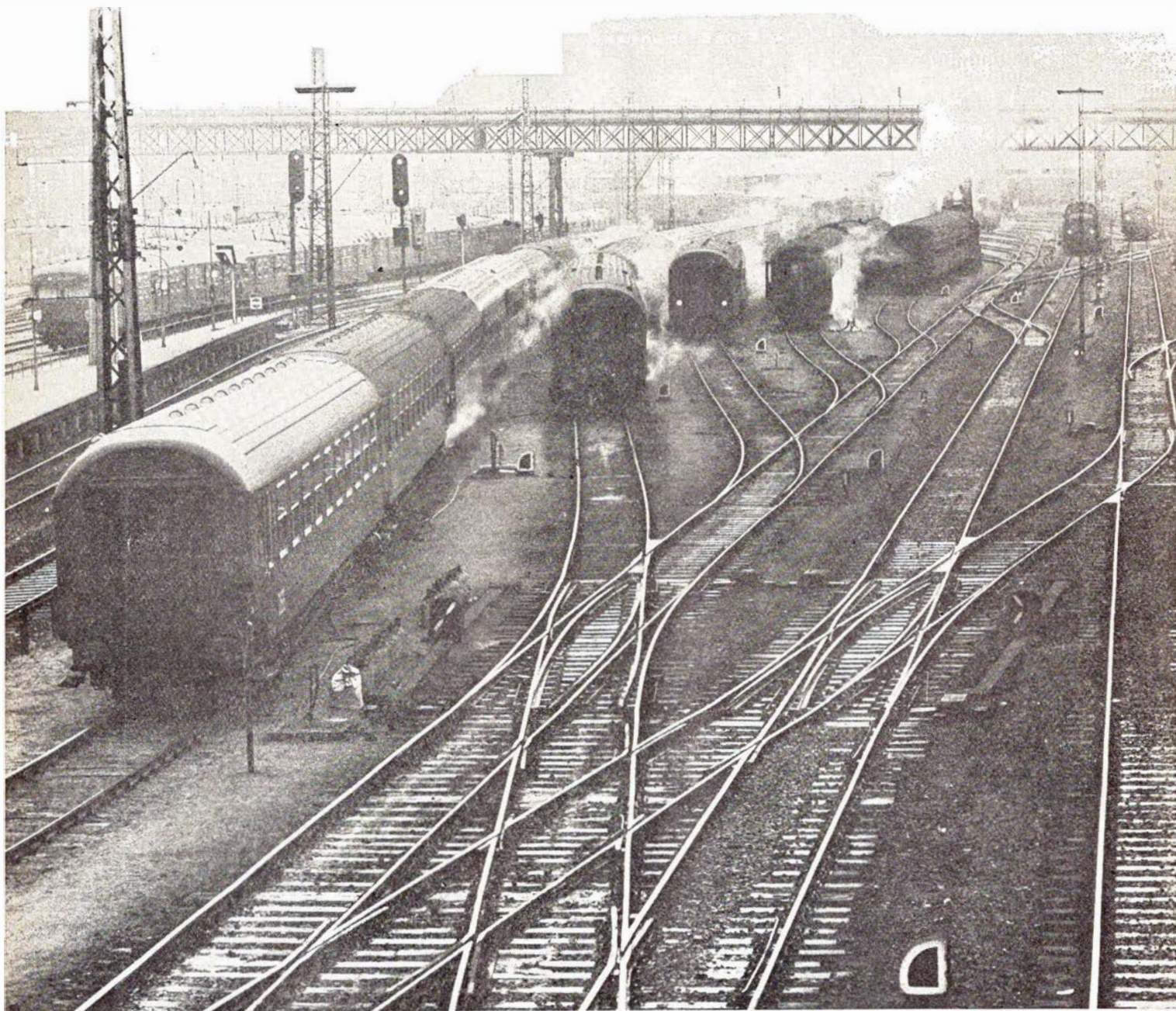
36. ÅRGANG

3

MARTS 1979

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Storno Radiotelefoner er jernbaneudstyret der får alt det andet materiel til at fungere bedre

Hver 4. radiotelefon i Europa er fra Storno

Storno
RADIOTELEFONSYSTEMER

AALBORG (08) 15 88 22 . ÅRHUS (06) 28 11 22 . KØBENHAVN (01) 57 68 00 . KOLDING (05) 52 59 33 . ODENSE (09) 16 28 09

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
Overtrafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søværnet 26, 4930 Maribo

Abonnement
36,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 1 06 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

MARTS 1979

Marts causeri	5
Månedens emner	6
Sagt og skrevet	6
Meddelelse til læserne	7
Månedens foto	7
Storno kommer med ny radiotelefon ..	9
L. M. Ericsson har bestået i 50 år	9
Tørsbøl 1928-1933	10
Erindres det	12
Vi har modtaget	13
Nyt fra udenlandske baner	13-23
Da var Danmark ved at få dampsporvogne	14
Færgenyt	16
Privatbanenyt	17
Ny nedlæggelse af Jernbanestationer og -trinbrætter	19
D/S Øresund ændrer status	19
Bornholms færge solgt til Malta	19
Landet rundt	21
FIATC indbyder til fotokonkurrence ..	23
Fra klubberne	25
Mødested	25
Dødsfald	25
Boghjørnet	26
Humor	26

Som næste måneds indhold kan nævnes:
»På tur ad Slagelse-Næstved Banen«.

**S SCANDIA
RANDERS**

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

Nye NKT antennekabler forsølvede

NKT's forsølvede antennekabler er fremstillet specielt til nærføring ved fællesantenneanlæg, og godkendt af P&T.

Ved anvendelse af den nyeste teknik og nøje kontrol af fabrikationsprocesserne - er opnået et kvalitetsprodukt med en stor impedansregelmæssighed og en tilsvarende høj reflektionsdæmpning.

Bestil NKT's nye forsølvede antennekabler hos Deres sædvanlige grossist.

75 ohms antennenedføringsledninger

Type	KA 75306	KA 75502
Mekaniske data:		
Inderleder	7 × 0,16 mm forsølvede kobbertråde	1,1 mm forsølvet kobbertråd
Dielektrikum	PE 2,95 mm ø	Skum - PE 4,8 mm ø
Yderleder, flettet af	0,15 mm forsølvede kobbertråde	0,15 mm forsølvede kobbertråde
Kappe	PVC, lysegrå, 5 mm ø	PVC, lysegrå, 7 mm ø

Elektriske data:

Impedans ohm	75	75
Kapacitet pF/m	67	55
Dæmpning i dB/ 100 m ved		
100 MHz	15	7
200 MHz	21	10
400 MHz	33	15
800 MHz	50	24

NKT

Telekabelområdet
La Cours Vej 7 · 2000 København F
tlf. 01-87 12 34

Marts causeri

DSB SKAL I STØDET!

Papir er taknemligt. Det tager imod, hvad man prenter på det. Og papir er der efterhånden blevet en del af i »sagen« om DSBs planer om elektrificering af hovedbanerne.

Trafikministeren har atter fremsat forslag i vort høje Folketing om indførelse af elektrisk drift på hovedstrækningerne.

Heri hedder det nok så forjættende, at DSB vil kunne spare ikke mindre end 75 millioner danske kroner om året ved eldrift!

En elektrificering vil koste den nette sum af omkring 3 milliarder kroner, hedder det i forslaget.

Men denne investering er ikke udelukkende penge ud af lommen.

Ved en elektrificering undgår man kostbare investeringer i nye diesellokomotiver, og her skal regnes med en besparelse på 1505 millioner kroner.

Et andet gode, der tæller enormt i det arbejdsløse Danmark, er den beskæftigelse, der kan blive til danske håndværkere.

Der kan ikke være nogen tvivl om, hvorledes den rigtige behandling af dette forslag bør være!

DET SKAL VEDTAGES!

En elektrificering af Danmarks jernbanenet er en lang række af fordele – og meget få ulemper.

Den miljømæssige side af sagen må heller ikke lades ude af betragtning. Elektriske baner forurener ikke, lokomotiverne støjer ikke, og strømmen kan fås fra såvel kulfyrede som olie-fyrede kraftværker. Selvom araberne eller iranerne lukker for oliehanerne, så vil togene kunne køre, noget bilerne straks har sværere ved.

I vore dage kan man køre fra det sydligste Sicilien til Narvik i det høje nord med elektriske jernbaner – kun i Danmark er dette ikke muligt. Den tyske strækning fra Hamburg til Puttgarden er med i DBs elektrificeringsplaner, og ved en dansk elektrificering får denne bane sandsynligvis højere prioritet end nu.

Nu er det op til politikerne at vise, om de kan skue ud over deres egen næsetip. Hvis man ikke vedtager dette forslag om at skabe fremtidens moderne jernbanenet, så har man én gang for alle vist, at man fuldstændig mangler den fremsynethed, der burde være et minimumskrav for at sidde i landets folkevalgte ting.

Altså, der er ingen tvivl, DSB skal elektrificeres.

FORSLAGET SKAL VEDTAGES!

DSBs MANGLENDE INFORMATION TIL KUNDERNE

Under vinterens snekaos på jernbanerne vakte det – berettiget – harme, at publikum – vore kunder – ikke fik de nødvendige informationer om forsinkelser, aflysninger af tog m.v.

Fra højere sted blev det overfor pressen nævnt, at det pågældende personale, der ikke havde givet disse informationer, desværre havde begået fejl ved ikke at gøre dette.

Resultatet blev, at publikum fik det indtryk, at det personale, der sidder i vore kommandoposter m.v. ikke var deres opgave voksen.

Og det er jo en helt forkert opfattelse af situationen!

For naturligvis er personalet deres opgave voksen!

Der er tale om medarbejdere, der ofte

har arbejdet med de samme ting gennem mange år, og hvis ikke disse mennesker skulle have forstand på det, de har med at gøre, hvem skulle så?

Nej, problematikken i den manglende information skal søges andre steder.

På de fleste stationer og i de fleste kommandoposter er der kun lige netop det personaleantal, der er nødvendigt for at kunne bestride den daglige trafik under normale forhold. DSBs sparebestræbelser har medført en sådan reduktion af personalet, at der ingen steder er nogen, der er arbejdsledige, hvad der heller ikke skal være.

Men under sådanne ekstraordinære forhold, som vi denne vinter har oplevet, hvor sneen væltede ned i hidtil uset mængder, kan det knibe med at overkomme alle de opgaver, der pludselig trænger sig på.

På vore store stationer – især knudestationerne – øges travlheden i en sådan grad, at det tilstedeværende personale må prioritere de opgaver, der skal løses. Mange gange må der tages stilling til, om de kostbare sekunder skal anvendes til at informere i højtaler, eller de skal anvendes til at betjene telefoner, centralapparat, rangeradio m.m.

Desværre er det ofte højtalerinformationerne, der bliver »Sorteper«.

Hvad er så rigtigst?

Bør man søge at fremme toggangen på bekostning af informationerne, eller skal man hellere informere publikum, så der går kostbare minutter tabt, minutter, der kunne anvendes til at fremme toggangen i form af telefoniske meldinger, signalgivning m.m.?

Den slags afgørelser stilles personalet under uregelmæssigheder ustandselig

overfor, og med det personaleantal, der i dag er til stede, når der sker noget uregelmæssigt, må man erkende, at ikke alle opgaver lader sig løse.

Både publikum og DSBs ledelse skal vide, at det ikke er manglende vilje, der er årsag til de manglende informationer, men udelukkende manglende tid.

Dermed være ikke sagt, at det ikke er

berettiget med de mange klager, for det er det.

For publikum kan være lige glad med årsagen til, at det intet får at vide. Det har nemlig krav på at få de oplysninger, der er relevante.

Derfor er det i allerhøjeste grad nødvendigt at finde ud af, hvorledes der kan skabes bedre publikumsinformation!

—tl—

SAGT OG SKREVET

Halløj DSB! Hvor bliver mit tog af?

Dagbladet NY DAG i Nakskov har i anledning af den uregelmæssige trafik under snevanskelighederne beskæftiget sig lidt med informationerne — eller mangel på samme — på de ubemandede fjernstyrede stationer. Dagbladet skriver:

»Eventuelle rejsende på Eskildstrup station bedes bruge telefonen på hovedbygningens forside.

Højttaleren afgiver skrattende sin besked i ventesalen på Eskildstrup station til de forvirrede og forbavsede rejsende.

Først kom det ventede tog ikke til tiden, og nu den ikke helt almindelige besked i højttaleren! Stationen har ikke været bemanded i flere år, så ingen DSB-mænd kan spørges til råds om mysteriet.

Mønttelefonen i ventesalen kan den ukendte højttalermænd vel ikke mene? Telefonen dutter jo bare. Og hvor skulle man ringe hen? — Men til sidst finder man et meget teknisk udseende skab ude på perronen. Skabet bærer påskriften »Telefon«.

Forsigtigt åbner man en af lågerne. Joh, der er en telefon! Men uden drejeskive! Og sværere end KTAS-modellen!

Men en telefon er det — rigtignok!

Ligeså forsigtigt løfter man røret.

»Hallo?« lyder det spørgende i den anden ende.

»Øh.. Hallo? Jo, det er øh.. — en rejsende på Eskildstrup station. Toget kom ikke, og så sagde højttaleren, at jeg skulle tage telefonen!«

Man er jo lidt nervøs for, at man uforvarsligt har alarmeret DSBs katastrofeberedskab.

Men den ukendte fremmede i den anden ende (hvor???) svarede beroligende: »Det er rigtigt nok. Toggangen er uregelmæssig. Hvor mange er De, og hvor skal De hen?«

Tynet af et ansvar på linie med en DSB-generaldirektør udspejler den nu næsten officielle kørselsleder på Eskildstrup station de rejsende. Derefter vender han tilbage til telefonen og afgiver sin melding til det fjerne DSB-hovedkvarter om tilstanden på Eskildstrup station. Man begynder så svagt at håbe på tjenestemandstatus!

DSB-manden lover dog blot, at der snart vil være det nødvendige antal taxier — som oftest kun én — således at de planlagte rejser kan udføres. Let forsinket, men særdeles komfortabelt.

Månedens emner ...

DSB og fragtmænd i samarbejde i Aars

Den 1. januar 1979 trådte en aftale mellem DSB og fragtmændene i Aars om fælles godsindleveringssted i kraft. Syv vognmænd er med i samarbejdet. Fragtmændene har lejet en del af DSBs pakhus, og ind- og udlevering af gods forstås af DSBs stationsmester i Aars. Aars Erhvervsråd tog initiativet til forhandlingerne om ordningen, og det håber senere at kunne udbygge stationen til et rejse- og godscenter. Fremtidsperspektiverne går på, at også rutebilstationen, rejse- og turistbureau, posthus, kiosk og erhvervsservicebureau tilkøbes.

Aars Erhvervsråd protesterede i sin tid kraftigt mod DSBs planer om nedlægning af betjeningen på Aars station. Det er derfor yderst prisværdigt, at erhvervsrådet fremlægger konstruktive planer om en bedre udnyttelse af stationen og dermed sikrer stationens fortsatte betjening.

(OLJ)

Koed og Dagstrup

Århus Amts udvalg for teknik og miljø har behandlet en klage fra »Foreningen til Bevarelse og Udbygning af Djurslands Jernbaner« over DSBs planlagte nedlæggelse af trinbrætterne Koed og Dagstrup. Udvalgets formand vil tage kontakt med DSB og henstille, at begge trinbrætter befares indtil videre. Udvalget lægger stor vægt på, at Dagstrup bevares, da stedet ikke berøres af anden kollektiv trafik. Derimod anser man ikke mulighederne for bevarelse af Koed trinbræt for ret store, idet der her er mulighed for rutebilbefordring.

(OLJ)

Kollektiv Trafik Forbund

En relativt nystartet forening, der kalder sig »Kollektiv Trafik Forbund«, har allerede på mange måder forstået at slå sit navn fast i debatten om den kollektive trafik. Forbundet har udgivet en hvervebrochure, der ligger rundt omkring på forskellige institutioner m.v., og heri fortæller man om, hvad man står for, og hvem man er. Det hedder blandt andet:

»Kollektiv Trafik Forbund« er en forening af brugere af tog og busser — og af bilister og andre, der gerne vil bruge tog og busser, men som enten ikke kan eller ikke vil, fordi servicen er for dårlig for dem.

Kollektiv Trafik Forbund har en ledelse på 7 medlemmer. Der er ingen formand, men kollektivt ansvar overfor medlemmerne.

Men Kollektiv Trafik Forbunds virkelige arbejde skal ske i lokalgrupper over hele landet. Lokalgrupper, der ved, hvor skoen trykker, og hvem der er de ansvarlige ude i landsdelene.«

Kollektiv Trafik Forbunds formålsparagraf lyder således:

»Kollektiv Trafik Forbund vil arbejde for en trafikpolitik, der giver alle, uanset alder, økonomisk evne og handicaps, mulighed for at blive transporteret på lige vilkår. Kun hurtige, hyppige, geografisk dækkende sikre, komfortable og ressourcebesparende kollektive trafikmidler kan opfylde disse krav.«

Brochuren indeholder et giroindbetalingskort, hvorpå der fortælles, at man — formedelst kr. 30,00 — kan blive medlem af foreningen!

For en togbillets pris (kr. 3,60 mellem Eskildstrup og Nykøbing Fl.) transporteres man i taxi.

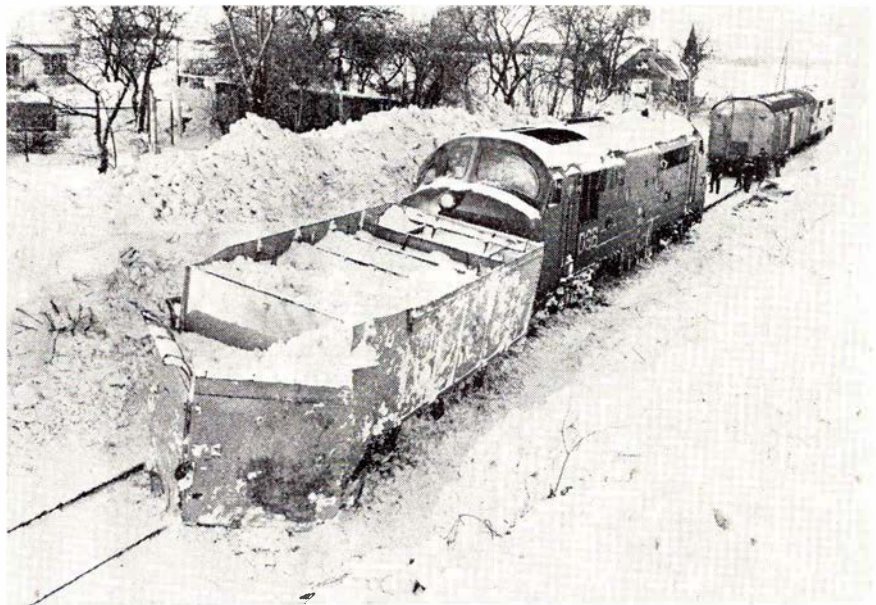
Denne noget kringlede DSB-passagertransport har været almindelig i flere dage, fordi DSB ikke tør lade Lollandsbanens lynetter køre mellem Nykøbing Fl. og Slagelse. De lette tog afsøres for let under de vanskelige sneforhold, frygter DSB.

Meddelelse til læserne!

PÅ GRUND af redaktørens bortrejse i perioden 17. april — 10. maj vil redaktionen af JERNBANE-BLADET nr. 5/79 — maj-nummeret — blive afsluttet den 10. april. Stof til dette nummer bedes derfor tilsendt redaktionen inden denne dato, dette gælder bl.a. meddelelser, der skal bringes under rubrikken »Mødested«.

—tl—

Månedens foto

DSB Sneplov 108 og MX 1013 på Østbanen 4. januar 1979. Bagved ses hjælpevogn 2 og MX 1006.

Foto: Carl Johan Semler.

Juridiske konsulenter

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Tlf. (06) 39 44 00

ADVOKAT
FREDDY DAM

Møderet for Landsret

Viby Centret 20 A . 8260 Viby J.

Kontortid 9-16, torsdag 9-18

Telefon (06) 11 40 00

Jernbanen og vinteren

Vinteren 1978-79 var en af de vintre, der længe vil blive husket, ikke mindst blandt jernbanens personale. Og mon ikke de stakkels passagerer, der flere dage var indesneet rundt omkring i landet vil have svært ved at glemme de strabadser, disse dage bød på.

At drive jernbane under sådanne vinterlige forhold er ikke nemt i vore dage, derom kan der ikke herske nogen tvivl.

Men — hånden på hjertet — nu bag efter kan vi lige så godt tage strabadserne som en oplevelse og prøve på at huske de positive sider. For sådanne var der jo heldigvis også.

Månedens foto denne gang viser noget, som i de første januardage slet ikke hørte til sjældenhederne, nemlig en afsporet sneplov. Billedet er taget på Østbanen, der var nødt til at bede »Storebror« DSB om hjælp, og herfra mødte man op med MX 1013 samt sneplov nr. 108. Men — som det ses — sneploven afsporede i kampen mod snemasserne, og man måtte tilkalde yderligere hjælp i form af MX 1006 samt Hjælpevogn nr. 2.

Billedet, der er taget den 4. januar 1979, havde som fotograf Carl Johan Semler, København.

- SMØRING
- HJULAFBALANCERING
- DÆK & SLANGER
- AKKUMULATORER
- OPLADNING
- BREMSER
- TÆNDING
- UDSTØDNING
- BP CAMPING-GAS

SERVICE ASSERBO

Levy og Karen Nielsen . Asserbo . Liseleje
TELEFON (03) 34 74 16

Smart tøj til store
piger — str. 42-56

Borggade 11 . Århus
Tlf. 19 74 77

B&W

You only have to say where and

when to B&W Marine Service

No matter where in the world you might be in need of a spare part for your B&W engine, all you have to do is contact us, the nearest B&W Service Center, Authorized Repair Shop or Agent.

We are always close at hand. And in a few hours the correct **original** spare part is on its way - to your next port of call or directly to the ship.

It is actually one of the world's fastest spare parts supply channels.

With **original** B&W spare parts you get some "built-in" advantages which cannot be imitated, viz.:

1. 6 months guarantee
2. Technical advice and assistance where and when you need it
3. Emergency assistance at 97 locations around the world

B&W Marine Service^{*)}

Spare Parts, Technical Service & Turbochargers

2, Torvegade, DK 1449 Copenhagen K
Cables: BW MARINESERVICE Teleph.: 45-1-54 25 01

Departments with special telex:

Spare parts: Telex: 31 197 bwpart dk.

Technical service: Telex: 31 151 bwserv dk.

Purchase: Telex: 31 196 bwpurc dk.

Forwarding: Telex: 19023 bwforw dk - Teleph.: 45-1-31 44 33

*Secure the earnings
rather than only saving the costs!*

^{*)} A DIVISION OF BURMEISTER & WAIN A/S

Storno kommer med ny radiotelefon

Storno er storleverandør af radioer til DSB og privatbanerne, og disse radioer har betydet enorme lettelser i den daglige trafikafvikling. Det er også Storno, der skal levere togradioanlæggene til DSBs strækingslokomotiver og -motorvogne, og når disse anlæg tages i brug, vil det betyde endnu større forbedringer og bedre muligheder for i problematiske situationer at kunne disponere.

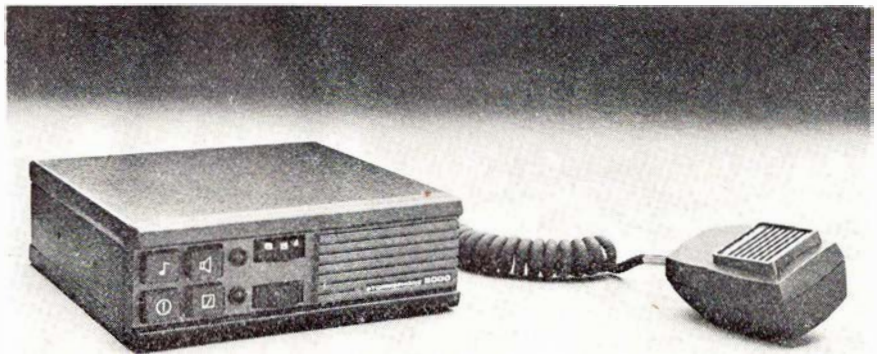
Det er avancerede radioanlæg, der skal leveres til DSBs tog. Men når anlæggene er leveret, vil den kritik, der gennem den sidste halve snes år har været af mangel på radioanlæg, være elimineret.

Storno er som bekendt også leverandør af radioanlæg til andre formål, idet fabrikken leverer til hele samfundet, hvor der er behov derfor, og man har også en stor eksport af disse avancerede anlæg.

For nylig har Storno bragt et helt nyt radiotelefonanlæg på markedet, og — hvad der er ganske uhørt — til en pris, som også var gældende for ti år siden!

Nye konstruktionsprincipper og store investeringer i automatiske produktionsprocesser er medvirkende til, at den nye radiotelefon — Stornophone 5000 — kan markedsføres til en pris, der gør det rentabelt selv for små virksomheder at investere i professionelt kommunikationsudstyr.

Beslutningen om at producere Stornophone 5000 blev truffet efter nøje gennemgang af de nyeste produktionsprincipper, og beregninger viste, at kombinationen af en ny teknik og stor produktion ville give det rigtige resultat. Man besluttede at starte med stort styktal, og dette bevirkede, at Stornophone 5000 er i stand til at konkurrere ikke blot på kvaliteten, men også på prisen, idet den billigste version koster under 4.000 kr. Lønsomhedsberegninger har vist, at hvis brugeren i kraft af sin radiotelefon blot sparer 5 minutter — eller 5 kilometer — pr. dag, så er investeringen til radioen tjent ind på mindre end ét år.

Stornos nye radiotelefon »Stornophone 5000« fylder ikke meget, men er alligevel særdeles effektiv.

Stornophone 5000 fremstilles foreløbig i fire standardmodeller, og de kan anvendes såvel mobilt som stationært.

L. M. Ericsson har bestået i 50 år

Et af Nordens store elektronfirmaer m.v. har i år, nærmere betegnet den 9. januar, bestået i 50 år. Det er det kendte L. M. Ericssons danske afdeling, der stiftedes den 9. januar 1929 som datterselskab af Telefonaktiebolaget L. M. Ericsson i Stockholm.

Talrige jernbanefolk har gennem tidene stiftet bekendtskab med produkter fra L. M. Ericssons fabrikker, bl.a. indenfor kommunikationsudstyr. Men et af selskabets største og mest krævende opgaver var af jernbanemæssig karakter, idet det var opbygningen af Danmarks første elektriske signalsikringsanlæg, der etableredes på den nye Fredericia station i forbindelse med Lillebæltsbroens åbning i 1935.

En indirekte kontakt med firmaet har DSB og privatbanerne gennem datterselskabet Dansk Signal Industri, der leverer talrige anlæg af sikringsmæssig karakter til jernbanerne. L. M. Ericsson

indgik i 1933 et nært samarbejde med DSI, der i 1935 blev omdannet til et aktieselskab.

L. M. Ericsson omsætter i jubilæumsåret over 1/2 milliard kroner, og man har kontorer og værksteder i København, Århus og Odense. Personalestaben er omkring 750, og heraf er en meget stor del teknikere og ingeniører med de fineste kvalifikationer indenfor branchen.

L. M. Ericsson ser derfor fremtiden i møde med stor optimisme.

Horsens

Kør ind til

GULF SPAR TANK

Sønderbrogade 54 . Horsens

Tlf. (05) 62 20 30

Benzin - Olie

Døgnåben - spar penge - tank selv

Husk vor velassorterede kiosk

Martinus Schmidt

Tandteknik

Mariendalsvej 12 C - København

Telefon (01) 86 08 80 - (01) 87 08 39

Overenskomst med kommunerne

BAT-KON $\frac{1}{2}$

- et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42

1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

Tørsbøl 1928-1933

Det var med stor interesse og glæde, jeg læste P. Thomassens bog om den nedlagte Tørsbøl—Padborg Bane, og da jeg kom til side 39, gav det ligesom et lille stik i brystet, for der var jo et foto af den mindsten, som jeg lavede for mere end 45 år siden! Så er det ikke forståeligt, at det kaldte minderne frem om de allerbedste af mine mere end 50 år ved DSB?

Jeg har haft den lykke at have tjent både ved bane-, trafik- og maskintjenesten; men se, det er en helt anden historie. Det var jo Tørsbøl, jeg ville fortælle om! Jeg begyndte ved trafiktjenesten som hjælpearbejder på Tinglev st. den 15. november 1922 og deltog i alt portørarbejde. Den 1. juni 1928 blev jeg — frivilligt — flyttet til Tørsbøl, og gik i rundtur sammen med tre portører, herunder også med tjeneste i signalhuset, der lå helt ude i den vestlige ende af den meget lange stationsplads. Tørsbøl st. havde jo megen post, der var 5 landpostbude. Og helt til 1931 var der meget gods; f.eks. var der ofte 4 perronvogne helt fulde, når tog 3401 havde været der. På kontoret var der jo stationsforstander C. Kragh samt 2 trafikassistenter, og stationen var betjent fra kl. 6.00 til kl. 24.00, så der var nok at se til; men man mærkede allerede i 1929 lastbilernes konkurrence.

Min månedsløn var 170,00 kr., og vi havde en vidunderlig lejlighed i det nybyggede dobbelthus, nærmest jernbanen, så det var bare lige og skræve over et trådhegn, så var jeg på arbejde. Huslejen udgjorde 26 kr. om måneden, og skatten 11 kr. pr. kvartal; tjenesten var som regel tredelt og tilrettelagt således, at mellem kl. 9.00 og kl. 12.00 var vi tre mand, for da havde vi godstogene 3401 og 3402, og da var der meget at se til; men der var et godt kammeratskab.

Foruden stationspersonalet på ialt 7 mand var der jo banetjenesten med bfm. og næstfmd. samt 2 banearb.; og dertil kom så signaltjenesten med en signalmontør og 1 signalbetjent. Jo, der var en anselig styrke, når alle var samlet.

Jeg mindes især tydeligt juleaften. Da mødte alle fra stationstjenesten samt de 5 landpostbude på kontoret, og stf. C. Kragh og frue var tilstede, og der var 1 glas vin samt en pakke til hver mand; dem havde fruen selv pakket, og i hver pakke var der en kasse cerutter, en æske fyldt chokolade samt en ting

til hvert barn i de pågældende familier, og så blev der ønsket rigtig glædelig jul. T.ass. P. Rasmussen tog altid vagten, han var ungkarl, og vi andre skiftedes så til signalhus og stationstjeneste, der var jo bl.a. bomme, der var fjernbetjente.

Der var også vandtårnet, det er et helt kapitel for sig; dér var der en stor Deutz-motor, der pumpede vand op i tårnet; den gik på benzin; men da jeg har lidt kendskab til motorer, fandt jeg ud af, at denne var beregnet til at starte på benzin og så gå over til petroleum, og der var ganske rigtigt en lille og en stor tank, samt en omskiftningshane! Portør O. T. Nielsen og jeg fik hele motoren rensat og skrabt ren, og derpå malet i 2 farver, og alt det blanke samt et beskyttelsesgelænder blev slebet med sandpapir og strålede som sølv; og desuden fandt vi, under 2 tommer sand, snavs og olie, det nydeligste flisegulv i hvide og sorte klinker. Da stf. Kragh så vort resultat, tog han sig til fipskægget og sagde: »Ja, det har jo unægtelig pyntet på den!«

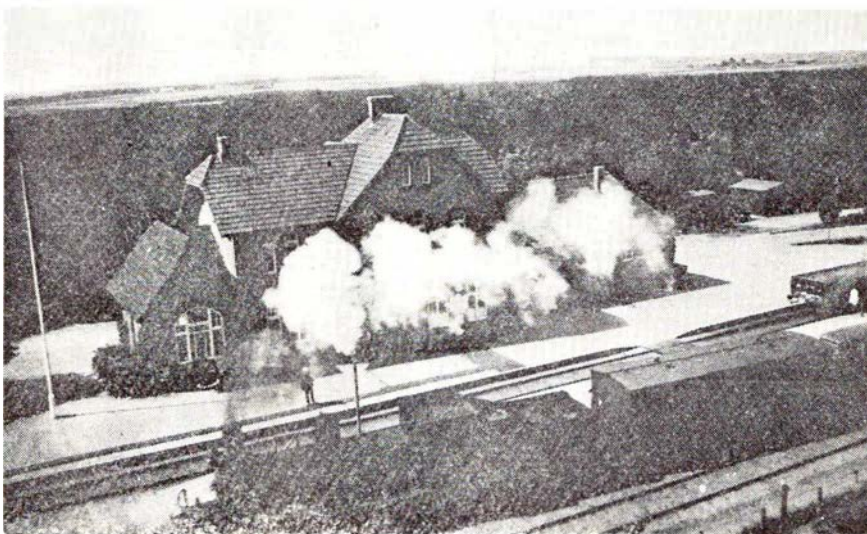
Ja, det var lykkelige dage i dette lille samfund; og vi var jo næsten alle klar over, at dette kunne ikke blive ved. Godsmængden aftog katastrofalt, og det gik også tilbage med persontrafikken, så i 1931 begyndte rygterne at gå om nedlæggelse af Tørsbøl—Padborg Ba-

nen! Der var ellers en stor trafik af skærver fra Smedeby Grusgrav til vejarbejderne ved Sønderborg og på Broagerland. Der var således den sidste dag, den 21. maj 1932, 62 ankomne læssede vogne samt over 70 tomme fra og til Smedeby; men de kunne jo transporteres over Pa.-Te.

Nå, rygterne viste sig jo desværre at blive til virkelighed, og det blev bestemt, at omtalte strækning skulle nedlægges sammen med sommerkøreplanens ikrafttræden 21. maj 1932. Sporene Pa.-Smedeby skulle dog blive liggende.

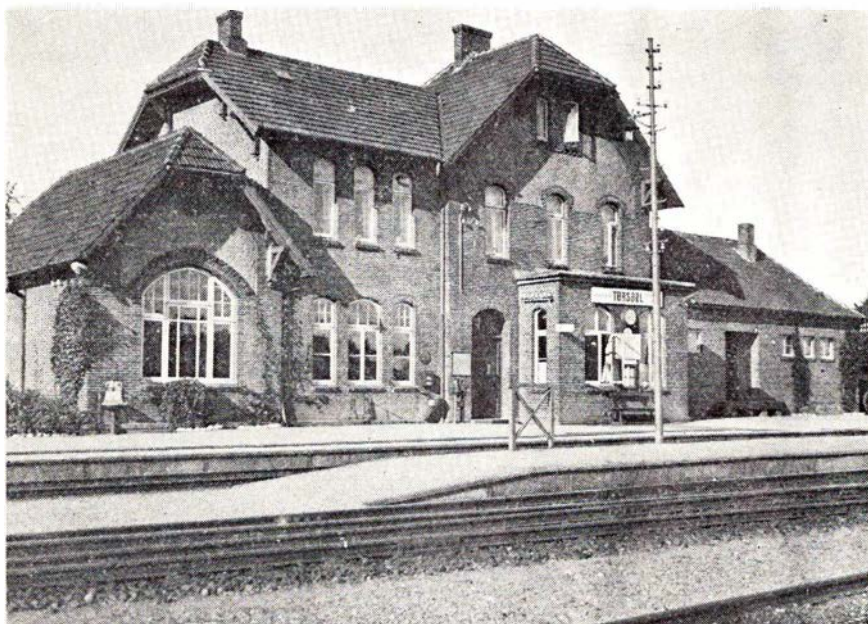
Stf. C. Kragh havde længe gået og syslet med tanken om at rejse en mindesten over den nedlagte bane. Han havde ovre i nærheden af Kværs fundet en meget fin sten, og den fik jernbanens vognmand og jeg hentet, og da jeg altid har været lidt »fingernem«, gik jeg i gang med at støbe en sokkel; i ledige timer sad jeg oppe på kvægrampen og malede inskriptionen efter stf. Kraghs tegning. Jeg tegnede først det hele med blyant, og derpå gik jeg i gang med kunstnerpensel og sort cykellak og jeg var selv stolt over resultatet!

Dagen for nedlæggelsen af banen nærmede sig, og jeg var klar over, at stf. havde arrangeret noget for ligesom at markere det for os alle så triste og vemodige. Der var anskaffet en flaske, der næsten lignede de senere klare 1/2

Tørsbøl station i 1930. Foran stationen ses tog 3401 under rangering for at hente 22 skærvevogne, bestemt for landevejene på Als og Broagerland. Pf-vognen i spor 1 er bagenden af toget til Smedeby—Padborg, og manden i den hvide jakke foran er den, der skriver disse linier.

Arkiv H. Vaarmark.

Torsbøl station i 1950'erne.

Arkiv A. K. Pedersen.

liters mælkeflasker, og i denne var der mønter (fra 1 øre til 1 kr.) samt frimærker. Derpå blev hele stationspersonalet tilsagt til at møde på kontoret kl. 21.00. Her var tog- og lokopersonalet fra tog 1461 også mødt op; de skulle fremføre det sidste tog, 1462! Der var vin og kransekager, og stf. holdt en pæn, men vemodig, tale, og derpå blev der lagt et stykke pergament frem, og alle prentede deres navn derpå: Til slut købte stf. den sidste billet, Tsb.-Pa., der på behørig måde så af togf. blev klippet og lagt i flasken sammen med pergamentrullen; og den blev så næste dag lakket til og støbt ned i soklen under mindestenen. Jeg kan i bogen om Tsb-Pa Banen se, at fotoet er taget i 1959; så Gud ved om den stadig står på sin plads ved enderampen?

Nå, klokken nærmede sig jo 22, og fyrbøderen var gået ud til O-maskinen, toget havde jo afg. kl. 22.20, og vi begav os alle ud på perronen i den lune forårsaften for at tage afsked med sidste tog! Lokomotivet var pyntet med nyud-

sprungne bøgegrene, og på slaget 22.20 gav stf. personligt afgang. Tgf. fløjtede, og lokomotivet svarede med en lang og en kort tone, som jeg tror, man hørte helt til Hokkerup og Kværs! Og medens toget langsomt satte igang, stod den gamle stf. ret som et lys og gjorde stramt honnør! — — det hele virkede som en begravelse! — — og jeg havde jo også gravstenen parat!

I løbet af sommeren skete der jo store ting m.h.t. forflytninger. De tre portører blev forflyttet til Gst., Vj. samt Od., og den ene tass. kom til Sjælland, og lille jeg fik en firedelt tur, fra 6.30 til 21.30 men til slut blev dette så til mindre endnu, og jeg kom til at flytte til Padborg og i banetjenesten. Jeg er vistnok den sidste? I alle tilfælde er stf. og de 3 portører døde! Det ved jeg.

Senere blev Torsbøl jo normeret med stationsmester og efter en årrække nedrykket til trinbræt! Og nu, ja, nu er der sat hegn op omkring hele stationen, og togene kører forbi — — ja, det gælder jo da forresten hele strækningen, lige

HER GØR VI HOLDT

Læg kursen Nord/Nordøst –
så klarer vi resten for Dem

RESTAURANT EGÅ MARINA

Drejer det sig om forretnings-, firma-
og familiefrokoster – ring og bestil
bord på telefon (06) 22 55 61
Egå Havvej . 8250 Egå

Stedet hvor man kommer igen

MUNDELSTRUP KRO

Viborgvej 603 . Mundelstrup
Tlf. 24 10 48

Lad os arrangere Deres fester
Selskaber – diner transportable
Kroballer med den rigtige stemning
hver lørdag. – På gensyn
Ring venligst og bestil

bortset fra Gråsten! Jo, der sker frem-
skridt, også indenfor DSB! Jeg nåede jo
at opleve det hele, fra 1922 til 1973. Jeg
er jo for længst gået over i pensionister-
nes rækker; men man undrer sig ofte
over alt det, der sker omkring én. Nu
f.eks. min sidste tid ved DSB, da var
der noget, der kaldtes »Støvsugerban-
derne«, de rejste rundt fra sted til sted
og ledte med lys og lygte, om der da
ikke kunne spares en mand hist og her,
ja, de var lige ved at affolke togene for
personale. Men nu kan man læse i dags-
pressen, at regeringen henstiller til stat
og kommuner om at ansætte flere folk
for at komme de arbejdsløse til hjælp,
der nu rammes af 26 ugers reglen. Ak
ja, forstå det, hvem der kan; men var
der ikke en meget berømt politiker, der
sagde: »Man har et standpunkt, til man
tager et nyt!« Nå, det var et sidespring;
men det var noget af det, jeg mærkede
mine sidste år ved DSB som remiseform.
i Esbjerg! Jeg nåede altså 50 år og 5
mdr. ved DSB og har altså mange gode
minder; men de bedste fra TØRSBØL!

Hartvig Vaarmark,
pens. remiseform.

Ingen opgave er for stor for os, når det
gælder Deres bil. – Vi er fagfolk – hurtige
og reelle. – Kig ind og få en snak og et godt
tilbud. – På gensyn!

I. S. AUTO

Kongevejen 137 . 3460 Birkerød
Indkørsel fra Kajerødvej
Telefon (02) 81 91 91

Kør ind til

ESSO SERVICENTER

Kongevejen 5 . Blovstrød . Tlf. (03) 27 37 68

Benzin – Olie – Smøring
Fuldautomatisk vaskemaskine

Alle reparationer udføres
Husk vor kiosk. På gensyn! BIRK HANSEN

Sjælland

Etatens folk handler hos

SLAGTERMESTER SLOTH

(Vasecentret)

Vasevej 76 . Bistrup . Tlf (02) 81 11 73

Kød - flæsk - velhængt oksekød -
delikatesse med alt i hjemmelavede
specialiteter - smørrebrød - platter -
alt til det kolde bord - åben alle ugens
dage - Køb det bedste - det gør vi

Vore funktionærer handler i

ALLERØD BLOMSTER

Rønne Allé 4 . Tlf. (03) 27 61 40

Grønne planter - afskårne blomster -
kranse - dekorationer m.m.
Spec.: Brudebuketter - visitbuketter
Kun én kvalitet - den bedste

Spis frugt fra

VIRUM FRUGT

Geels Plads 28 . Tlf. (02) 85 25 20

Alt i årstidens friske frugter og grønt-
sager - blomster
Kun 1. kl.s varer

Maskinfabrikken

JØLEMO ApS

Vandtårnsvej 85 . 2860 Søborg

Lev. til DSB

Frederiksberg Karosserifabrik

Aktieselskab

Telefon (01) 85 22 55

Vingelodden 1 . 2200 København N

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . Marts 1929

Issituationen er fortsat alvorlig i de danske farvande. »Lillebjørn« og »Mjølner« foretog den 1. ds. fire ture over Storebælt, medens »Jylland«, der sejlede alene, kun fik udført to ture, da den på anden tur sad fast i isen i 3 timer.

Den 9. ds. meddeles fra Gedser, at 5 mere eller mindre beskadigede færges befandt sig i Østersøen. Isbryderfærgen »Tyr« presses uden ror af voldsomme ismasser over mod Rügen. Færgen »Mecklenburg« driver 7 sømil fra Gedser med knækket ror. »Chr. d. 9« er beskadiget på vej mod Nakskov og endelig »Danmark«, der afventer afgang fra Nakskov efter endt reparation. Man antager, at den russiske isbryder »Lenin«, der også befinder sig i Østersøen, vil forsøge at hjælpe »Tyr«.

På Nordbanen skete den 10. ds. et alvorligt uheld, idet toget fra Helsingør, der afg. fra Holte kl. 14.02, efter at have passeret Hellerup fik et hjulbrud. Vognen, der var en af de gamle kupévogne, rystede usædvanligt meget — det var som gulvet hævede og sænkede sig, udtalte flere rejsende. Da toget passerede Svanemøllen, trak en rejsende i nødbremsen, men toget standsede ikke. Ud for Øresundshospitalet faldt vognens højre forende ned i sporet, lidt efter standsede toget med et bump. Det viste sig, at vognens forreste hjul var løbet af og ind under toget. Flere ruder i vognen blev knust, og mange rejsende sprang af. Mange var ophidsede og lod deres vrede gå ud over togpersonalet. Det viste sig, at nødbremsen slet ikke virkede, først da en togbetjent skilte ledningen, virkede bremsen. Hjælpetog blev tilkaldt. På Hovedbanegården blev klageprotokollen af rejsende krævet udleveret til brug.

Samme dag kl. 1.55 sejlede motorfærgen »Korsør« på grund i nærheden af Sprogø, hvor den gik fast i isen. Færgen

»Odin« afhentede, da det blev lyst, de 55 rejsende, færgen medførte.

Direktør Percy Ipsen har for et tidsrum af 3 måneder fået de af oplandskommunerne tilhørende aktier i Slangerupbanen til kurs 50 for at søge gennemført en elektrificering og i samarbejde med Københavns Kommune gennemføre en forbindelseslinie fra København L. til Rådhuspladsen.

For 25 år siden . . . Marts 1954

Installatør Leervad, Esbjerg, blev den 3. november 1951 påkørt af et rangertræk på Englandskajen i Esbjerg. En af rangerpersonalet havde vinket installatørens bil frem, mens en anden gav tegn til, at bilen skulle holde tilbage, og som følge heraf skønnede Landsretten, at tegngivningen havde været af vildledende art, og DSB blev derfor dømt til at betale reparationen af bilen med kr. 2124 samt kr. 700 i sagsomkostninger.

Da et tog fra Vejle ved godt 15-tiden den 7. ds. kørte ad dæmningen i Grejsdalen mellem Hørup og Højgård, mærkede lokopersonalet, at maskinen ligefrem duvede. Ved et senere eftersyn viste det sig, at strømmende vandmasser fra bakkedragene havde bortskyllet dæmningens ene side, således at 10 meter skinner svævede frit. I et døgn måtte trafikken mellem Vejle og Jelling oprettholdes ved rutebiltrafik.

Ved 14-tiden den 24. ds. kørte en personbil ind på Gribskovbanens overkørsel ved Frederiksborgvejen i Hillerød. Skinnebussen fik skrælet vognsiden af, men ingen i toget kom noget til. 2 passagerer i bilen blev alvorligt kvæstet. Ulykken er uforståelig, idet en lang militærkolonne var standset op for toget. Men bilens fører overhalede kolonnen, ligesom en personbil holdt på den militære kolonnes venstre side. I øvrigt var ulykkesbilisten lokalkendt med forholdene ved overskæringen.

S-toget, der ankommer til Frederiksberg st. kl. 16.55, kørte den 26. ds. med stor

Bent Gerts ApS

Almex - Haldex-Sporrong

Ørnevej 69 . 2400 København NV

Telefon (01) 19 02 11

P. GRØN

ALEX CHRISTENSEN & SØNS EFTF.

EL-ANLÆG

Håndværkervænget 10 - Hillerød - Tlf. *2640 41

kraft mod stoppebommen, der ved uheldet blev flyttet 7—8 m ind på perronen. Ingen kom til skade.

—0—

7 biler blev i månedens forløb påkørt af tog i ubevogtede overkørsler. Ingen mennesker blev dræbt, men flere blev alvorligt og lettere kvæstet.

—0—

VI HAR MODTAGET

Organisere -ede; ing

I en ordbog er nævnt 3 betydninger: 1. ordne, sætte i system — 2. danne ell. slutte sig til en organisation — 3. skaffe sig visse goder... Og jeg tilføjer mere eller mindre lyssky og i dølgsmål, da visse transaktioner synes legaliseret af samfundet.

Hvorfor nu gøre et sådant opslag? Jo, fordi der er udsendt et O P R Å B fra et par jernbanematerielejere, der med stor og berettiget harme har konstateret HÆR VÆR K og T Y V E R I på og fra historisk jernbanemateriel — 2 stk. fhv. SNNB-motorvogne—hensat i en *remise!* — Og desværre har der været flere forudgående eksempler på noget sådant, hvor det er gået ud over andet materiel; men det undskylder da ikke dette nye tilfælde.

Hvem er synderen/-ne og med hvilket formål og hvilken baggrund?? Vist nok »et godt spørgsmål«, som man siger; men derfor bliver det forhåbentlig alligevel opklaret gennem en fælles indsats. Langt de fleste »lidelsesfæller« kan vel straks tilslutte sig det utilstedelige i også denne handling mod forsøgt bevaret intakt jernbanemateriel, selvom synderen/-ne jo ikke er af samme opfattelse! Og hvad vil så den/de bruge disse effekter til?? Der er kun een ting at gøre: levere tingene tilbage på en eller anden måde, da de er uerstattelige og nødvendige. At smide tingene væk eller bruge/sælge deraf vil være en yderst dårlig handling!!

Nu må det ikke udelukkes, at der kan være tale om »civile« gerningsmænd, der for vindings skyld har begået disse ugerninger, da en stor del af de fjernede ting kan afsættes til private eller bruges i forbindelse med udsmykning og indretning af offentlig tilgængelige lokaler o.s.v. På den anden side tyder noget på, at der er tale om »personer udi vort fag«, der måske grundet skuffelser, misundelse eller hvad ved

jeg, her har fundet effekter, som kan bruges, hvordan den/de så end tør anvende disse »ting og sager«.

Om årsagen til denne beklagelige og tilsyneladende fortsatte udvikling kan der vel kun gisnes, og dog... Hvorfor er der ikke den fornødne respekt for alle, der har investeret midler i at søge bevaret jernbanemateriel m.v. til gavn og glæde for befolkningen og os andre nu og senere? Ligeledes skader tyveri og hærværk fra/på f.eks. hensatte, endnu ikke udrangerede vogne/solgt til ophugning vort virke, idet sådanne handlinger ofte henregnes som foretaget af jernbaneklubber/jernbaneentusiaster, således at det hæmmer legale erhvervser af reservedele m.v.

Det udsendte opråb må og bør følges op, så derfor den tanke og det ønske, at alle ansvarlige bestyrelser for jernbaneklubber foretager uanmeldte lagereftersyn samtidig med at alle holder et vågent øje overalt...

Erik M. Dalgaard Eriksen, Vejle.

Efter sneen

Med spænding har en del af det personale, der ude i driften sled og slæbte i vintervejret, set hen til det næste nummer af DSBbladet for dér at læse om de kæmpeproblemer dette personale havde tæt inde på livet hver time de var på jobbet i de hektiske perioder.

På side 3 i DSBbladet nr. 2 læser man så nogle betragtninger fra SUH. Efter at sneen er blevet fejlet af trappetrinene inde i Sølvgade, har SUH barslet med en »leder«. Kommentarer overflødige.

På side 11 — på den side hvor Povl Hjelt siger »Tak for en god indsats«, er der placeret to fotos. Det ene viser doc E. W. Hauge, der står på toppen af en snedrive uden at foretage sig noget som helst. Bladet tilgodeser i teksten både stilling og navn med forbogstaver, medens det andet foto viser en af de ovennævnte folk fra driften, i gang med det slidsomme arbejde med optøning af sporskifter. Denne mand vil for evigt være en af de navnløse, der masede med sit job på de hårde dage.

På side 16 læser man videre dir. V. Adelskviks håbløse forsøg på at forklare det fallitbø indenfor maskinparken, der blev forladt med førtidspension af den daværende maskinchef.

TEMA i DSBbladet nr. 2 var som vi alle ved: »DSB og sneen«. Så blev vi altså så kloge.

v.j.

På alle store stationer i Danmark ligger der en DSB restaurant

Kom indenfor og nyd vor veltillavede mad til rimelige priser. — Ønsker du at nyde et lettere, hurtigt måltid, kan du også besøge en af vore minibarer.

I togene er vi heller ikke til at undgå. — Dér vil du blive betjent af togstewardesser fra DSB togservice.

Ligegyldigt hvor du kommer — du er hjertelig velkommen.

DSB restauranter
altid i nærheden

NYT fra udenlandske baner

KINA er ved at blive et land, der mere og mere åbnes mod vest. Nu foreligger der oplysninger om, at man ligefrem vil indsætte særlige turisttog gennem særligt naturskønne områder. I forvejen kan turister køre med et særligt tog gennem hovedstaden Pekings udkant til den store mur med endestation ved det yndede udflugtsmål Pataling.

FINLAND. I dette store nordiske land begyndte man for kun få år siden at elektrificere hovedstrækningerne. Og nu har man 608 km banestrækning under tråd. Regner man dobbeltsporene og sidesporene med, er der ikke mindre end 1313 km skinner, der er elektrificeret, det er 14 procent af Finlands jernbane. Og man fortsætter elektrificeringsarbejderne. For nylig kom russerne til den russisk-finske grænsestation Vainikkala med deres elektrificering, mens finnerne endnu ikke er helt færdige, men i fuld gang med arbejderne. Som belønning, fordi russerne først nåede grænsen, fik de en tønde cognac. Den blev tømt i de fire restaurationsvogne, der var i indvielsestoget.

Da var Danmark ved at få Dampsporvogne

Det er en gammel historie.

Det er en slags banehistorie, selv om den er meget gammel. Egentlig burde den vel have været fortalt i 100-året for planens fremkomst — i 1976.

Det er også en Årshushistorie, men ikke af den sædvanlige slags.

— — —
Det var i årene efter 1872, at planerne om dampsporvogne kom frem. Faderen var »ingeniør civil« Alexis Køhl, der i februar 1872 henvendte sig til Frederiksborg Amtsråd med anmodning om koncession på anlæg og drift af sporvogns-linier mellem Hillerød, Helsingør, Frederikssund og Frederiksværk, altså en tidlig Midtsjællandsbane, oven i købet den del af den, der aldrig kom til at køre.

Endvidere var der tale om sporvogn mellem Helsingør og Hellebæk.

Forinden omtalen nogle få generelle oplysninger, nemlig at grundlaget for planerne var »opfindelsen« af et til disse opgaver egnet lokomotiv, konstrueret af Smith & Mygind. Lokomotivet var 2-akslet, den forreste aksel en styreaksel, den bageste trækaksel, idet en kæde løb fra kædehjul på krumtapakslen ned om kædehjul og drivakslen.

Ovennævnte A. Køhl fik den 10.7.1872 10 års eneret på at lade forfærdige sådanne lokomotiver, ligesom der blev udtaget patent på »opfindelsen« i de fleste lande i Europa. Lokomotivet og »toget« skulle køre på et spinkelt spor udlagt på de allerede eksisterende veje.

Endelig disse to ting, at der ikke har kunnet findes originalfoto af maskinen, der derfor er søgt fastlagt pr. streg med Illustreret Tidende som kilde, samt at der er anvendt en del citater, der ikke er direkte markeret, idet de er »oversat« til nudansk.

Historie

Anlæg af sporveje — hele dette felt kaldes stedse sporveje, ikke jernveje — baseres på lov af 23.1.1862, der gav Indenrigsministeriet ret til udstedelse af koncession og dennes eventuelle forlængelse udover den første periode — 10 år. Loven af 20.2.1875 var en videreførelse, der, som den første lov, omhandlede sporveje med lokomotivdrift, men

den indeholdt den udtrykkelige forskel, at det nu blev Købstads-, Amts- eller Sognekommuner, der skulle forvalte den forlængelse af koncessionen, der evt. kunne følge efter de første 10 år.

Begge love lagde stor vægt på den sikkerhedsmæssige side af driften, og det fastsloges, »— — — at driften medførte langt mindre fare end ved kørsel med en almindelig vogn, hvor hestene af og til løber løbsk, en vane som lokomotiverne er ganske fremmede overfor«.

Videre »— — — vognene vil ganske vist kunne komme ud af sporet, men kørehastigheden vil ikke blive så stor, at dette vil få nogen videre betydning«.

Sporvejene skulle bygge på jernvejenes store betydning for de egne, de måtte gennemløbe, f.eks. er set stigning i ejendommens værdi på op til 50 pct. Mens jernvejene søger de egne, der i forvejen er de rigeste og de bedst udviklede, er heromhandlede baner tænkt lagt i egne, der ikke indenfor en nærmere fremtid er modne for jernveje.

— — —
Det var altså måske en overgangsordning, et mellemlid, der skulle gøre gavn indtil egne var rige nok o.s.v.

Det relativt kortsigtede ses også af den kun 10-årige koncession samt af, at det efter de 10 år var indenrigsministeriet, senere den — de — pågældende kommuner, der skulle bestemme, om sporet skulle fjernes og vejen retableres, eller sporet evt. skulle overdrages til kommunen efter uvildig taksation.

Årshushistorien

Den er sand, det er konstateret på forskellig vis, men især ud fra byrådets forhandlinger m.v.

Den 10.2.1876 blev ansøgningen sendt til Århus Byråd.

Det drejede sig om sporveje mellem Grenå/Æbeltoft og Horsens over Århus — Odder med sidelinie til Hammel—Viborg. Forløbene ses på hosstående kort fra 1872, og var altså bundet til de da bestående vejanlæg.

Som argumenter blev bl.a. brugt for-annævnte om disse sporvejes ophjælpen af fattige egne tilligemed deres billige anlæg set i relation til jernveje.

Sporvejene kunne anlægges for 80.000 —120.000 kr. pr. mil. Argumentet lav rejsehastighed kunne bruges mod sporvejene, men blev forlods afvist på den måde, at »— — — den lave hastighed modsvares af hyppige og regelmæssige tog, idet dette sidste er af væsentlig større interesse«.

Hastighed og præcision, hvad siger DSB til dette argument anno 1977.

Allerede den 17.2.1876 blev sagen forelagt i byrådet, men den blev, som der står »henlagt i skabet«.

Den kom ikke senere på dagsordenen i byrådet.

Tekniske facts

Der findes blandt papirerne en lang række tekniske oplysninger, der vel nok har mistet størstedelen af aktualiteten idag, men enkelte ting kan det være meget interessant at høre.

Alle tal og mål er anført i engelske enheder, hvorfor omregningen i visse tilfælde har medført, at der ikke helt er overensstemmelse med de originale angivelser.

Lokomotiverne — der var to typer, den ene et rent lokomotiv, den anden indbygget i personvogn — vejede 5 tons. Vandforbrug var 0,56 m³ i timen.

Cindersforbrug 11,5 kg i timen.

Trækker 10 tons (3 vogne) med 15 km/timen.

Passerer stigninger på 1:50 og kurver med ned til 11 meters radius.

Det arbejdede lydløst og afgav næsten ikke røg eller damp. De arbejdende dele var skjult (hensynet til mødende heste!)

— — —
Lokomotivet blev behørigt prøvekørt under pressens store bevågenhed mellem Østerbro's Triangel og broen over Ladegårdsåen, Nørrebro.

Næsten alle blade flød over den 11.8. 1875.

Næsten alle af rosende ord.

Der var ikke grænser for alt det lokomotivet kunne.

Køre lydløst, køre damp- og røgfrit. Passere kurver med radius ned til 9 meter og stigninger på 1:20 passeredes let.

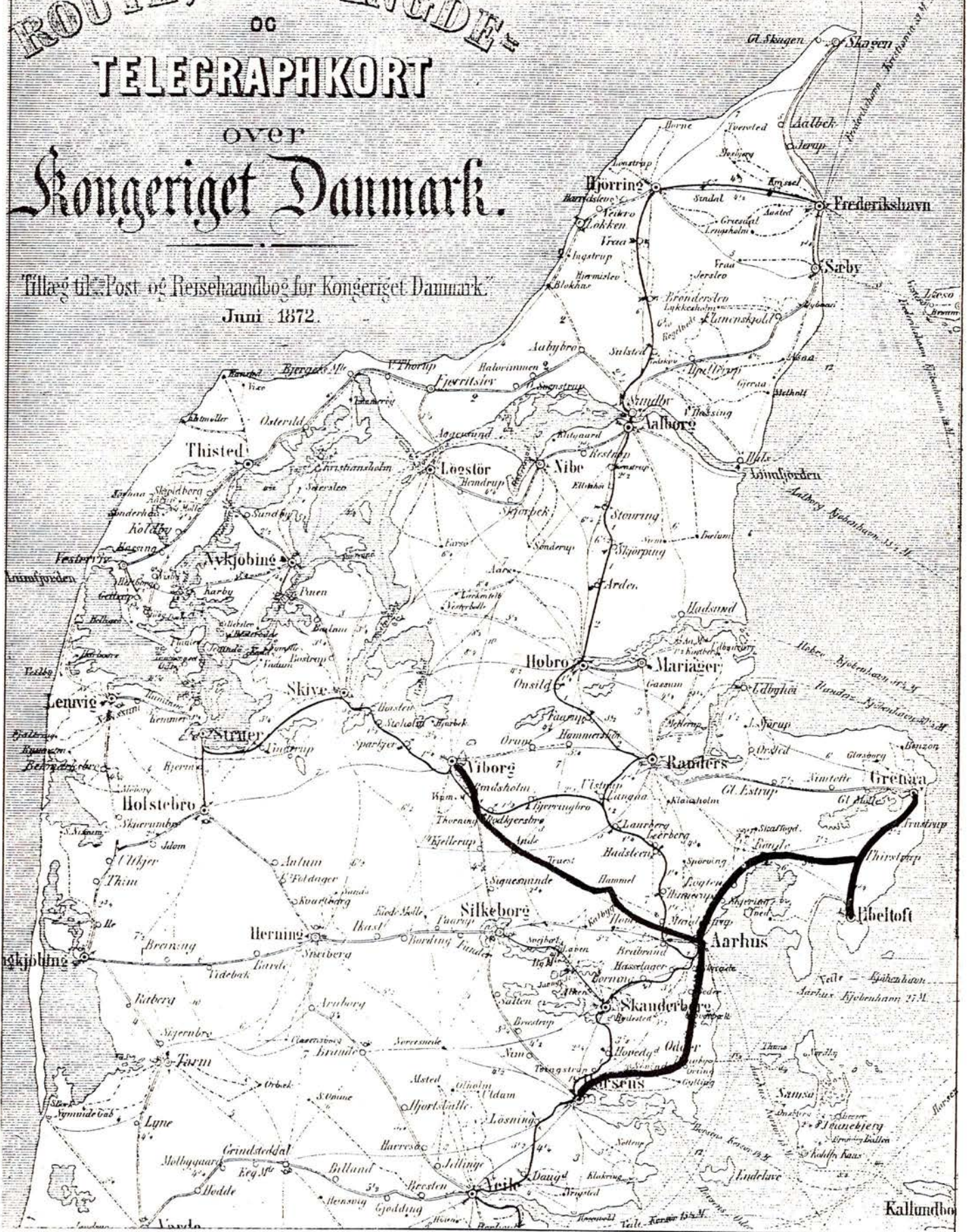
ROUTE, VEILÆNGDE OG TELEGRAPHKORT

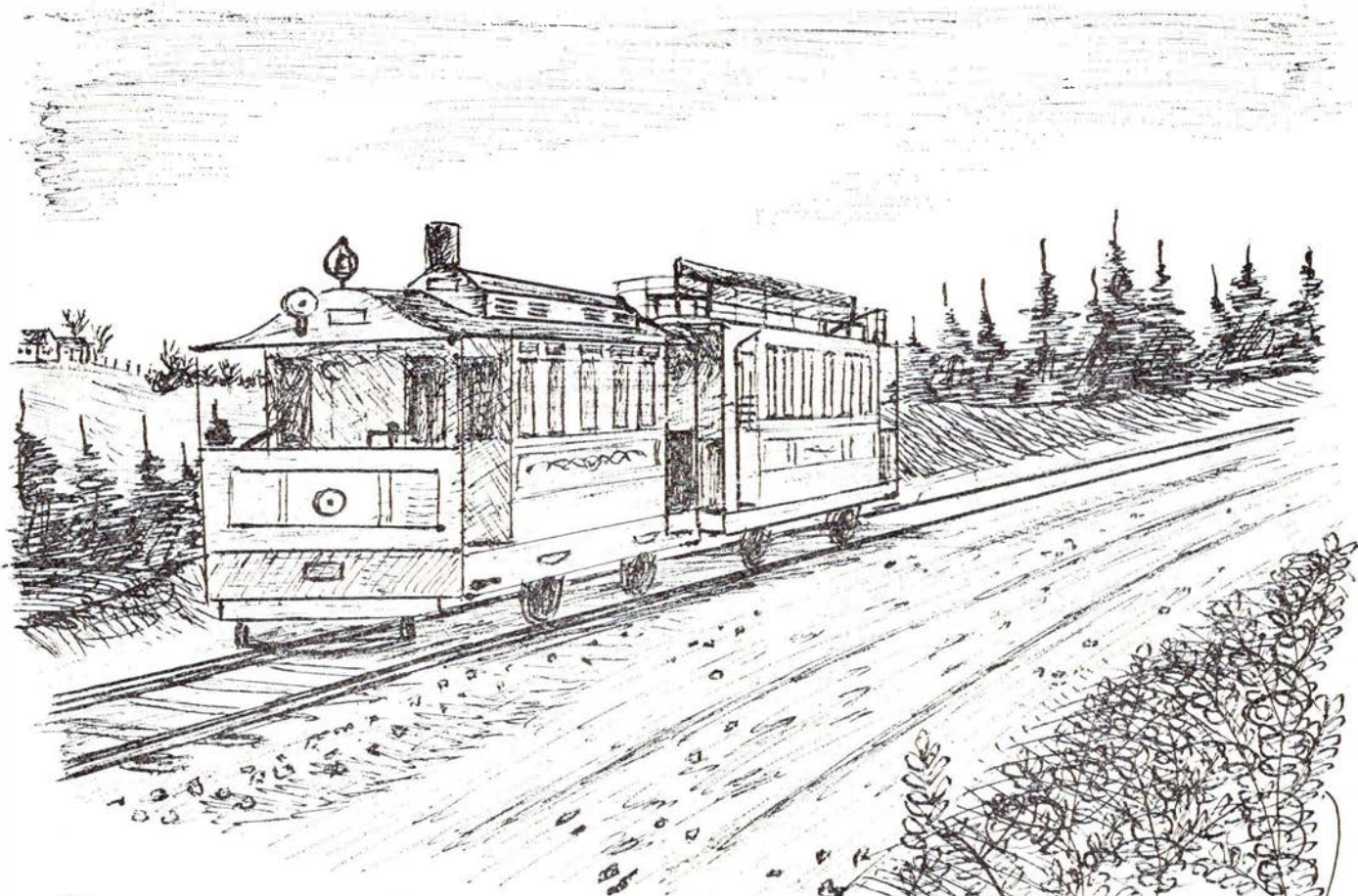
over

Kongeriget Danmark.

Tillæg til Post og Rejsehaandbog for Kongeriget Danmark.

Juni 1872.

Stop mellem Tirstrup og Aarhus.
 Bivognen er to-dækker fra København.
 Frit efter Illustreret Tidende (1875).

S. A. Guldvang
 1977

Med alle disse gode sider — det var næsten ikke rimeligt, at denne »baneform« ikke blev udbredt over landet,

som der var planer om.

For de nævnte planer var slet ikke alt, det var blot ét eksempel, en prototype

på denne transportgenre.

S. A. Guldvang.

Vidste De . . .

- at Trafikmuseet i Luzern i Schweiz, der kaldes »Verdens morsomste museum«, åbnede den 1. juli 1959 og siden har haft over 8 mio. besøgende?
- at Norske Statsbaner reserverer pladser i norske tog via DSBs pladsreserveringsanlæg i København? På 41 norske stationer er placeret reserveringspulte, som via en kommunikationsdatamat i Oslo og to hurtige transmissionslinier Oslo—København kan reservere pladser i norske sidde- og liggevogne. Siden skal der åbnes mulighed for reservering af pladser i danske tog og på danske færger, ligesom det vil være muligt at reservere fra Danmark i norske lokale tog.

FÆRGENYT

HVALPSUND—SUNDSØRE er overfarten, der indtil 1969 blev drevet af privatbanen Aalborg—Hvalsund, og derefter overgik til et kommunalt selskab. Flere gange har der været røster fremme om broforbindelse, men hidtil er der ikke sket noget. Nu har imidlertid »Dansk Investeringsfond af 1976« henvendt sig med tilbud om at bygge en bro. Tanken er at bygge den som kommanditselskabsbyggeri og opkræve bropenge. Med det nuværende prisniveau regnes med en pris af ca. 140 mio. kr. for den færdige bro.

SALLINGSUND FÆRGEFART A/S har nu afhændet samtlige færger fra den nedlagte færgerute mellem Pinen og Plagen. Storstrøms Amtskommune har købt den ene, M/F GAMMELØR, til Stubbe-købing—Bogø Overfarten, mens de øvrige er solgt til Viborg Amtskommune. Også færgen M/F HANNÆS fra Feggesundoverfarten er solgt til Viborg Amtskommune. Det er tanken at oprette et amtligt færgeselskab, og de fem færger skal anvendes på overfarterne ved Feggesund, Næssund og Hvalsund. Der ved vil de ældre færger på de to sidstnævnte overfarter blive overflødige. d.v.s. at M/F HVALPSUND, tidligere privatbanefærge, udgår af driften.

PRIVATBANENYTT

GDS, HFHJ og HHGB har alle haft fremgang i 1978. Således tegner passagerbefordringen sig for følgende pæne stigninger:

GDS 986.135 (899.323) 9,6% stign.
 HFHJ 1.444.947 (1.325.346) 9,0% stign.
 HHGB 708.152 (683.603) 3,6% stign.

Tallene alene viser, at det ikke er uberegtiget, når banernes ledelser stærkt pointerer, at der er behov for tilgang af rullende materiel til passagerbefordringen.

VESTBANEN åbnede den 15. januar den nye bane, udgående fra Hesselmed umiddelbart før Oksbøl, til den militære forlægning, der har fået betegnelsen Oksbøl Syd. Endnu mangler forskellige færdiggørelsesarbejder, inden den officielle indvielse foretages.

(P. Andersen)

ODDERBANEN, officielt Hads—Ning Herreders Jernbane, havde i efteråret 1978 det uheld at knuse en lastbil med småkager med HHJ Ym 33-Ys 44, der også kom til skade. Y-toget er nu kommet tilbage efter endt reparation, og fra pålidelig kilde meddeles det, at der stadig er krummer i det!!

(OLJ)

LOLLANDBANEN har som så mange andre baner haft stort besvær med de vældige snemasser, Kong Vinter har velsignet vort land med. Det har betydet sneplovkørsel af hidtil ukendt omfang. Den 4. februar endte en sådan kørsel med, at sneploven, tidl. DSB sneplov 44, bygget af Scandia i 1898, afsporede mellem Saksøbing og Grænge. Lokomotivet, der skubbede sneploven, LJ M 33, afsporede også og endte i grøften. Sneploven knustes totalt, og M 33 måtte løftes på sporet af DSBs store kørekran fra København. Der forestår en større reparation, før M 33 atter kommer i drift.

Næppe var trafikken på Lollandsbanen kommet i gang igen, før nyt snefald og fygning gjorde banen ufremkommelig. Den 8. kørte togene fast og trafikken måtte indstilles, indtil »Storebror« DSB kom med et MY-lokomotiv og 2 sneplove og kørte banen igennem.

Men endnu var fortrædelighederne ikke forbi. Dagen efter, den 9. februar, kørte LJ M 10, der fungerede som rangerlokomotiv i Maribo, af sporet i en overkørsel på Bandholmabanen nord for Maribo og endte i grøften sammen med en stor tungt lastet godsvoan.

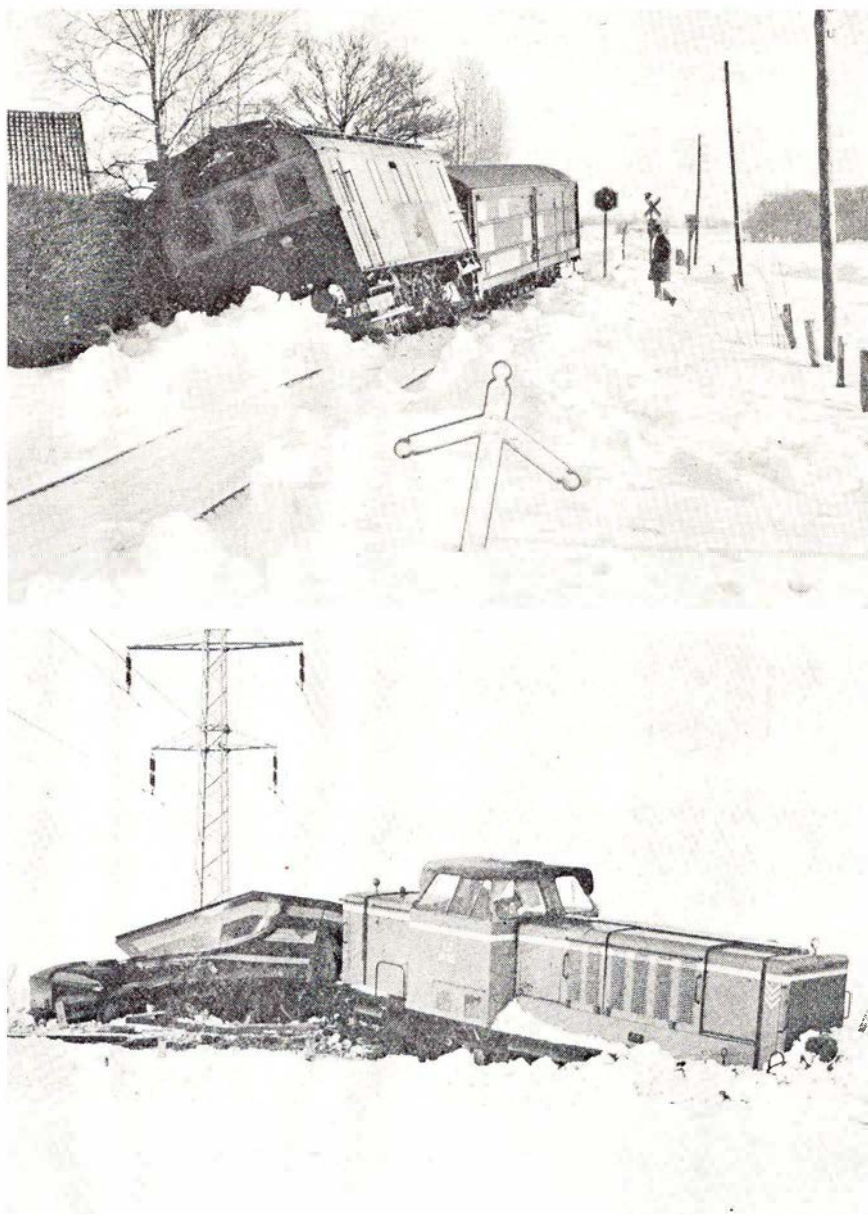
Skønhed, De ikke aner
 findes langs private baner

VLTJ moderniserer værkstedsfaciliteterne. I november blev de gamle motorremiser revet ned, drejeskiven fjernet og tankanlægget fjernet. Derefter har man påbegyndt udgravning til ny remise og

værksted. Som følge af remisens nedrivning måtte banen sætte de gamle dielelektriske motorvogne og damplokomotiv nr. 6 ud i det fri, og trods aftapning af kølervand fra motorvognene forårsagede den hårde frost alligevel frostsprængninger på disse.

(OLJ)

VESTBANEN har, som landets øvrige baner, været generet af snevejret, men som den eneste jernbane her til lands har man en sneslyng, der har været brugt adskillige gange med godt resultat. Sneslyngen er i sin tid bygget på banens eget værksted på en boggie fra en udrangeret skinnebus.

Lollandsbanens M 33 væltet og sneplov 44 afsporet mellem Saksøbing og Grænge, og LJ M 10 væltet nord for Maribo på Bandholmabanen. Foto 4. henholdsvis 10. februar 1979.

Aarhus og omegn

JØRGEN H. PORTRÆT

(tidl. Hammerschmidt Portræt)

Rådhuspladsen 3 - 8000 Århus C.
TLF. 06-120922

Stedet for moderne hårpleje

SALON »SOLVEIG«

Louisevej 17 - Brabrand
tlf. 26 17 03-25 37 03

Lad os give Dem en moderne klipping
Spec.: vanskeligt hår
Lukket mandag

På gensyn! SALON SOLVEIG

Stedet for moderne hårpleje ...

Saralystparkens dame- og herresalon

Salon »FYNNE«

Saralystparken 5 - Højbjerg
Tlf. 27 55 75

Spec.: Moderne klippeteknik - mode-
frisuren til Dem. - Lukket hver onsdag.

Et besøg værd

Marstrandsborg Grill Bowleren

Thorvaldsensgade 1 - Århus

Prøv vore lækre grill-kyllinger
Pølser - Bøfsandwich - hjemmelavet
forårsruller. - Tag maden med hjem -
eller vi bringer gerne.

Åben hver dag fra kl. 11-21.

Telefon 12 70 47

Venlig hilsen - Betty og Kan-Wing

Vi handler i

»PARK KIOSKEN«

Ormslevvej 23 . Viby J . tlf. 14 07 62

Alt i dag- og ugeblade - skriveartikler -
tobaksvarer - konfekturer

Med venlig hilsen

BIRTHE og AAGE STEINICHE
Tipsforhandler

Din dame- og herrefrisør på Langenæs

DAME OG HERREFRISØR

ingemaria

Tøndergade 96 . Århus . (06) 14 06 49

Stedet for den moderne hårpleje for de
kræsne - hurtigt og venlig betjening

På gensyn hos INGE MARIE

Hvor venner mødes

HØJBJERG BODEGA

Rosenvangsallé 258 . Højbjerg
Telefon 27 37 90

Stedet, hvor man kommer igen!

PÅ GENSYN! HØJBJERG BODEGA

Bag den gode smag

HASLE BAGERI

Viborgvej 139 . Hasle . Tlf. 15 60 62

Altid lækker brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Bestillinger på alt slags brød modt.

Vi anbefaler

CYKEL- OG KNALLERT-SERVICE

Kærlighedsstien 14 B . Århus
Telefon 13 78 66

1. kls reparationsværksted for alle
mærker indenfor cykler og knallerter.
Køb og salg af brugte cykler og knal-
lerter - hurtigt levering - stort udvalg
i tilbehør

Bag den gode smag

SKOVGAARDS BAGERI

Bagermester Brammings Eftf.

Herredsvej 4 . Hasle . tlf. 15 63 60

Alt i lækker brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Åben tirsdag til fredag 6.30 til 17.30
Lørdag-søndag åben 6.30-16.00
mandag lukket

Med venlig hilsen

ELSE og JOHN SKOVGAARD

Vore funktionærer anbefales

CHRISTIANSBJERG FODKLINIK

v/ P. Fjeldgaard Rasmussen

Eksam. fodplejerske S.A.D.F.

Hvidkløvervej 2 . Århus . tlf. 16 78 09

Åben mandag - tirsdag - onsdag -
torsdag 10-16 og efter aftale.
Fredag og lørdag lukket

BYENS KIOSK

Grundtvigsvej 9 . Viby . tlf. 14 13 18

Alt i dag- og ugeblade - lommeromaner
- skriveartikler - tobaksvarer

Aut. tipsforhandler

HANS LÜCK

TANDLÆGE

har startet praksis i Gellerup Center,
Helsegangen, i klinikfælleskab med
Svend E. Pedersen og Klaus Nyborg.

Brabrand

Tlf. 25 18 17 og 25 18 44

Stedet, hvor man kommer igen

STEAK HOUSE - GRILL-BAR

DET GAMLE POSTHUS RESTAURANT

Hovedgaden 25 . Brabrand . tlf. 26 28 45

Alt i lækker grill og steak og meget
andet godt.

På gensyn! BODIL og LEIF

Tag noget lækker med hjem fra

»HONG KONG« GRILL

Silkeborgvej 315 . Åbyhøj . tlf. 15 51 66

Lækker grill - store friske kyllinger
med agurkesalat

Spec.: Billige kinesiske retter - store
hjemmelavede forårsruller - spis det
her eller tag det med hjem.

Åben kl. 12.30-22.00

På gensyn i HONG KONG GRILL

Ny nedlæggelse af jernbane-stationer og -trinbrætter

I en tid, hvor den kollektive trafik er kommet på mode, og hvor der rundt omkring sker store ting på området, bl.a. i form af dannelse af amtsregionale trafikelskaber, går DSB på visse områder den modsatte vej.

DSB har nemlig i forbindelse med det kommende køreplansskifte planer om nedlæggelse af et stort antal standsningssteder, og efter forhandlinger med de berørte amter, er der — hvor ufatte- ligt det end lyder — opnået accept på nedlæggelsen af følgende standsnings- steder:

Nørresundby, Tange, Sparkær, Røn- bjerg, Hinnerup, Brabrand, Hasselager, Hørning, Stilling, Dagstrup, Koed, Pjed- sted, Gadbjerg, Farre, FASTERHOLT, Køl- kær, Tvis, Sønderport, Handbjerg og Moselund.

Til gengæld etableres der på Århus Nærbane et antal nye standsningssteder, og den for år tilbage nedlagte station i Kliplev genetableres som standsnings- sted efter aftale med Sønderjyllands Amt.

Laurbjerg station skal også nedlægges, men her er sket en udsættelse, idet der først skal etableres en ny rutebilsrute til Langå stationsby.

Det var også meningen, at stationerne i Brejning og Børkop skulle slettes af køreplan K-79, men efter beslutningen om gennemførelsen af MR-togene fra Holstebro til Fredericia via Vejle bi- beholdes disse standsningssteder frem- over. Beslutningen resulterede i, at DSB var nødt til at afgive ordre på endnu et MR-tog, så der nu leveres ialt 31.

D/S ØRESUND ændrer status

Som bekendt driver de to datterselska- ber af DSB og SJ, »D/S Øresund« og »Svenska Rederiaktiebolaget Öresund« forskellige færges- og skibsruter på Øre- sund, nemlig mellem Dragør og Lim- hamn (bilfærger) og mellem København Havnegade og Malmö Skeppsbroen (Fly- vebådene og De Store Både). »D/S Øre- sund« er datterselskab af DSB, mens »Svenska Rederiaktiebolaget Öresund« de senere år er undergået forskellige ændringer i ejerforholdet, men stort set alligevel stadig ejes af SJ, dog via for- skellige omveje.

Nu forestår der atter en ændring i de to rederiers forhold. Det er tanken ved næste årsskifte, at ruterne mellem Kø- benhavn Havnegade og Malmö Skepps- broen helt går over på danske hænder,

mens Dragør—Limhamn Overfarten helt overtages af svenskerne.

I øjeblikket besejles København— Malmö af såvel danske som svenske ski- be. »De Store Både« besejles af det svenske M/S ÖRESUND og det danske M/S ØRNEN, men fra årsskiftet tages M/S ÖRESUND ud af drift. Hvad der derefter skal ske i form af tilførsel af ny tonnage, er endnu uafklaret, men der er forskellige muligheder, der i øje- blikket undersøges. Man har ønsket at øge kapaciteten af personbiler, men det- te har der fra forskellige sider været indvendinger imod.

Et par af Flyvebådene er under svensk flag og med svensk besætning. Dette for- hold skal ændres, så der skiftes til dansk flag. De to nye katamaranbåde, H/S TUNEN og H/S TRANEN, sejler under dansk flag, og den nyeste, som endnu ikke er leveret, men under bygning, bliver også under dansk. Når denne sid- ste leveres, er det tanken, at man vil søge to af de ældste flyvebåde solgt eller anvendt på anden måde.

De forestående strukturændringer på fra dansk side hilses velkomne, idet de betyder etableringen af et antal nye ar- bejdspladser. Fra svensk side er der derimod stor utilfredshed med nyord- ningen, idet den betyder bortfald af et antal arbejdspladser for svenske stats- borgere. Dragør—Limhamn Overfartens færger har hele tiden været svensk be- mandede, så der er ingen mulighed for her at overføre arbejdspladser.

Bornholmsk færge solgt til Malta

Som tidligere omtalt her i bladet har »Østersøens Perle«, Bornholm, fået sine transportproblemer væsentligt reduceret efter indsættelsen af den nye, moderne storfærge M/F POVL ANKER, der i denne tid efterfølges af indsættelsen af den anden, M/F JENS KOFOED.

Bornholms forbindelse med det øvrige Danmark er efter indsættelsen af disse to nye færger blevet betydeligt forbed- ret, og nu kan de gæve bornholmere atter føle sig som hørende til det øvrige kongerige.

Det statsejede rederi, Bornholmstra- fikken, har herefter udbudt de ældre færger og skibe til salg. Det drejer sig om M/S KONGEDYBET, M/S BORN- HOLM og M/F ROTNA, mens man ag- ter at beholde den nyeste færge, M/F HAMMERSHUS.

M/F ROTNA er allerede som den før- ste solgt. Køber er et rederi på Middell- havsøen Malta, og det er tanken at lade færgerne trafikere en rute mellem hoved-

øen Malta og den lille nabø Gozo. Færgens nye navn bliver M/F GHAW- DEX.

M/F ROTNA byggedes i 1962 af det vesttyske »Adler Werft« i Bremen til den dengang nystartede Kattegatrute mellem Kalundborg og Juelsminde. Fær- gen leveredes med navnet M/F KALLE og sejlede på Kattegat indtil 1971, hvor den solgtes til »Dampskibsselskabet af 1866 A/S«, der dengang drev trafikken på Bornholm. I 1974 overgik færgen sammen med de øvrige 1866-både til sta- ten, og den har siden sejlet på ruterne mellem Rønne og København, henholds- vis Ystad. Denne sejlads overtages nu af de nye færger og M/F HAMMERS- HUS.

Der har også været tale om, at M/S KONGEDYBET skulle sælges til Tvind- skolerne og indrettes til logi- og under- visningsskib, men disse planer synes efter de sidste bulletiner at være for- kastet.

Et minde for Brennerbanens bygmester

Mange danskere rejser hvert år ned til det solrige Italien med tog. For en del er Brenner, eller Brennero, som stationen hedder på italiensk, kun en grænsesta- tion, hvor toget nødvendigvis gør holdt af hensyn til grænseformaliteterne. Of- test regner det, når man passerer denne station, der også ligger som en grænse- station mellem nordsiden og sydsiden af Alperne.

Det er nok de færreste, der bemærker en buste, som er placeret under stations- bygningens arkader. Men opmærksom- me rejsende, der har observeret busten, har nok spekuleret over, hvem den sta- telige herre var, som her er foreviget i sten.

Busten forestiller bygmesteren af Brennerbanen, ingeniør med mere, Carl von Etzel. Busten blev opstillet i 1892 i anledning af banens 25 års jubilæum.

Carl von Etzel var mere end bygm- ester af denne bjergbane, selvom alene denne præstation var nok til at gøre sig fortjent til et mindesmærke. Han var også mester for flere bygninger i Wien, ligesom han en periode var ansat i schweizisk statstjeneste. Desuden var han direktør for »Kaiser Franz-Joseph-Orientbahn-Gesellschaft«.

Efter Første Verdenskrig blev busten af politiske grunde fjernet, men gemt godt af vejen »overlevede« den, indtil den efter Anden Verdenskrig i 1945 at- ter blev opstillet i arkaden på stationen. En periode blev den flyttet til en plads i sydenden af stationen, men den står nu atter under arkaden.

Tømrer- og snedkerarbejde

Flagvinduer, moderne vinduer og døre efter opgave. Forsatsvinduer, loftsbeklædning, isolering, omforandring og brandsikring. Tilbud uden forbindende.

**Midtbyens
Tømrer- og Snedkerforretning**

Frederiks Allé 60 . Århus
Tlf. 19 81 10, privat 23 14 63

Køb kød hos den rigtige slagter

**Slagtermestrene
KIRSTEN og JENS SEJL**
Højhuset . Illerupvej 38 . Århus
Tlf. 16 89 38

Kød – flæsk – alt i hjemmelavet pålæg
Velhængt mørt oksekød
Sild – ost – salater
Køb det bedste – det gør vi

Et varigt minde er den personlige sang – det klarer

MIDTJYSK SATS-CENTER
Brendstrupvej 41 . Århus . tlf. 10 17 88

Konfirmationer – bryllupper
firmafester – privatfester o.s.v.
Alt i tilbehør – kig ind – eller ring efter prisliste

Sig det med blomster fra

»OASEN«
Banegårdsgade 3 . Århus . tlf. 19 72 88

Alt i friske planter og blomster
visitbuketter – brudebuketter
dekorationer – moderne binderi
stort udvalg i fikse gaveartikler

Gå ikke forgæves –
gå hellere straks til

J K E KØKKENET

Store Torv 6 . Århus C.
Telefon (06) 19 20 88

Husk: Deres stolthed er håret –
gå i

DAMEFRISØR-SALONEN
Ivar Huitfeldtsgade 69 v/ Steen Billes
Torv . Århus . tlf. 10 10 46

Alt indenfor moderne hårpleje
Vi har altid et godt tilbud indenfor
vor holdbare permanent

Prima ungt hestekød fra egen slagtning
får De i specialforretningen

Aarhus Hesteslagterforretning
Frederiks Allé 129 . tlf. 12 41 77

Slagter kun én kvalitet – den bedste

Vore funktionærer går i

»PERAVIN« RENSERIET
Jægergårdsgade 55 . Århus
tlf. (06) 13 20 28

1. kl.s kemisk rensning – ingen opgave
er for stor – små reparationer udføres.

På gensyn!

HANNE og HASSEN OUERTANI

**VESTERBRO POLERING
OG RENGØRING**

Rengøring og polering af trapper –
kontor – lager – hovedrengøring
Rensning og rengøring af nybyggeri

Tlf. (06) 25 61 01 – 12 86 96
S. E. RASMUSSEN

GLARMESTER

JOHN SØRENSEN

Randersvej 15 – Århus
Telefon 16 70 81

Venner mødes på

RESTAURANT TERMINUS

Jægergårdsgade 71 . Århus
Telefon 13 54 11

Lad også dette blive Deres fristed
På gensyn! KAJ og TOMMY

Bag den gode smag

FINNS BAGERI

v/ G. Skovfoged

Wærumsgade 11A . Århus . tlf. 12 53 04
Alt indenfor lækkert brød og kager.
Bestillinger på alt slags brød modtages
– altid et godt ugetilbud.

Husk vort udsalg Hammerhusvej 49
Brød – Konfekturer – Chokolade

M. L. MARKED

v/ Max Lund

Nørre Allé 86 . Århus . tlf. 12 32 06

Kolonial – Konserver – Vine –

Spirituosa

NB: Vi er friske med tilbud

Vi handler i

PARFUMERIET INNOXA

Frederiks Allé 141 . Århus . 12 92 25

Toiletartikler – parfumeriet med den
gode service – stort udvalg i de kendte
mærker – kig ind, vi hjælper Dem
gerne med råd og vejledning

JÆGERGÅRDSDGADES

HÆLE- OG NØGLEBAR

Jægergårdsgade 5 . tlf. 19 79 34

Alle skoreparationer laves, mens De
venter – Graving af dør- og navne-
skilte – Nøgler – Hundetegn laves mens
De venter. – 1. kl.s arbejde udføres til
rigtige priser – 10 pct. rabat til pensio-
nister – På gensyn! JAN REINHOLD

Tag noget lækkert med hjem fra

MARSELISGAARDENS BAGERI

Sdr. Ringgade 45 . Århus . tlf. 14 27 90

Alt i lækkert brød og kager
Spec.: Fødselsdagskringle – Nougat-
stænger – Søndag åben fra 6–10

Tag noget lækkert med hjem –
eller spis det her....

DEN RØDE LYGTE

Frederiksallé 59 . Århus . tlf. 13 05 06

Alt i lækkert grill – smørrebrød –
frikadeller, som vor mor lavede dem
Det er os med de store kyllinger
Hurtig og venlig betjening

Kør ind til

B P SERVICE

Viborgvej 200 . Århus . Tlf. 15 51 04

Benzin – Olie – Smøring
Husk vor bilistbutik

Hurtig og venlig betjening
Alt i autoreparation og opretning

LANDET RUNDT

HT, Hovedstadsområdets Trafikselskab, har planer om at indsætte yderligere 10 ledbusser af samme type, som man i forvejen har kørende på linierne ad Gl. Køge Landevej mellem København og Køge. De nye busser skal indsættes på linierne 75 E og 84, som kører mellem København og Kokkedal, og det er ruter, der har en meget stor belægning, bl.a. fordi de kører helt ind til centrum, og samtidig fungerer linie 84 som tilbringerrute til S-togene i Holte og Lyngby. De 18 meter lange ledbusser kræver særlig dispensation fra justitsministeriet for at få tilladelse til at køre.

RØDBY FÆRGE — PUTTGARDEN er en rute, der fra tysk side tillægges stor betydning i forbindelse med trafikken til Skandinavien. Nu kræver stærke politiske kræfter i Vesttyskland, at der indsættes en tredje tysk færge på overfarten. I forvejen besejler Deutsche Bundesbahn ruten med færgerne THEODOR HEUSS og DEUTSCHLAND.

M/F POVL ANKER, ny bornholmsk færge, har »prøveligget« den nye anlægsplads ved Kvæsthusbroen, som Bornholmstrafikken agter at tage i brug om et par år, når forskellige anlægsarbejder er blevet udført. Der har været en del diskussion om denne flytning af anlægspladserne fra Havnegade til Kvæsthusbroen, men det ser nu ud til, at de forskellige brikker kan falde på plads.

FREDERICIA BRYGGERI A/S er, som det har været omtalt i dagspressen, et stort nyt bryggeri, De Forenede Bryggerier har ladet opføre i Fredericia. Bryggeriernes ledelse har nu lavet en aftale med DSB om banetransport af dets produkter, og dette medfører bl.a. forskellige ændringer i den transport, der hidtil er foregået mellem København og Fyn/Jylland. Fremover vil DSB fortsætte som transportør af ca. 15.000 vogne fra København til Fyn/Jylland og retur. Da der etableres firmaspor til Fredericia Bryggeri, vil ca. halvdelen af dette bryggeris produktion blive banetransporteret, d.v.s. omkring 25—30 Hbis-vogne om dagen. For at undgå uheldige påvirkninger i frostperioder, er der planer om at isolere et antal Hbis-vogne og forsyne dem med elektriske varme anlæg.

M/F ARVEPRINS KNUD, den ene af DSBs store tredækkerfærger på Storebælt, har for lille kapacitet i cafeteriaet. Dette rådes der nu bod på, idet det udvides på bekostning af nogle redningsbåde, der udskiftes med mindre pladskrævende redningsflåder. Pladsantallet i cafeteriaet udvides derved fra 260 til 410, og der foretages en gennemgribende modernisering af cafeteriaets interiør.

DSB-BUTIKKERNE i Skjern, Bramminge, Holstebro og Fåborg har gennemgået hårdt tiltrængte udvidelser, så de nu fremtræder mere publikumsvenlige og overskuelige. DSB-butikkerne har med deres righoldige sortiment i de seneste år formået at tiltrække et stort antal lokale kunder udover DSBs passagerer. Derimod har det været nødvendigt at nedlægge kiosken på Klampenborg station, men den på samme sted etablerede Minibar har overtaget noget af kioskens sortiment, så det stadig er muligt at købe aviser og »søde sager«.

GEDSER—WARNEMÜNDE, overfart med 75 år »på bagen«, skal som bekendt med virkning fra 1981 have sin store renaissance, idet der fra sommerkøreplanen dette år påregnes taget nyrestaureret østre leje i brug. Herefter skal ruten besejles af en dansk færge, M/F KONG FREDERIK IX, og en østtysk. Fra østtysk side påregnes inden længe afgivet ordre på en ny færge, der fortrinsvis skal anvendes på denne rute, og efter forelydender vil denne færge blive femsporet. Færgerne vil blive bygget på enten Warnow-værftet i Warnemünde eller Neptun-værftet i Rostock til levering i 1981, altså når det nyrestaurerede færgeleje tages i brug. Som bekendt bliver dette færgeleje af den såkaldte »Puttgarden-form«, d.v.s. at færgerne skal lægge til med agterenden. Dermed ophører den siden 1903 anvendte praksis med ombordkørsel af større køretøjer baglæns, noget der er ganske utidsvarende i moderne færgedrift og meget tidkrævende.

En blomsterhilsen fra
TOVES BLOMSTER
Gjellerup Center . Brabrand
Telefon 25 46 80

Altid friske blomster og planter –
dekorationer – visitbuketter –
gaveartikler

På gensyn! TOVES BLOMSTER

Aarhus og omegn

Trænger De til at slappe af – gå i
RESTAURANT RØDE KRO
Skanderborgvej 206 . Viby J.
Tlf. (06) 14 13 84
Her får De en hurtig og venlig
betjening og møder gode venner

Vore funktionærer handler i

FINN'S BAGERI
Ormslevvej 23 . Viby J. . Tlf. 14 18 78

Alt i lækkert brød og kager
Mælk – Fløde – Smør – Konfekturer –
Chokolade – Prøv vor lækre dessert-is
Altid friske ugentlige tilbud
Hilsen VIVI og HENNING ESPENSEN

1. kl.s kvalitetsarbejde udføres på

JANS AUTOREPARATION
Carit Etlarsvej 4 . Åbyhøj . tlf. 15 31 18

Reparationer af alle mærker

Autoopretning – Rustskader

Vi er hurtige og samvittighedsfulde.

Spar penge – tank selv – køør ind til

UNO-X SERVICE STATION
Holme Møllevej 47 . Viby J.
Tlf. 14 77 67

Bilistbutik – dagligvare-kiosk – dæk-
service – afbalancering – højtryksren-
ser til motorvask (for gør det selv
folk) – bestil venligst tid – på gensyn
Mona og Arne Abrahamsen

Sports- og motionscykler

Chr. X's vej 256 . Tranbjerg
Tlf. (06) 29 32 33

Spec.: Afd. med sports- og motionstøj
Moderne reparationsværksted

HUSK: Cykler til hele familien finder
De hos os

Århus

Vær smart klædt på i tøj fra

BUTIK »LILLIAN«

Gl. Munkegade 2 . Århus . tlf. 12 39 39

Børnetøj str. 0-16 år - og til voksne har vi håndtrykte kjoler og busseronner - Har De specielle ønsker klarer vi også det - vi syr gerne efter individuelle ønsker - kig ind og få en tøjsnak

Vi har det hele

»KVIK« KIOSKEN

Vestre Ringgade 170 . Århus

Telefon 12 61 72

Aviser - Dag- og ugeblade - Skriveartikler - Brød - Konfekturer - Øl - Vand m.m. - Husk vor lækre dessert-is
Åben fra kl. 6 til 21

Åboulevarden 51 - 8000 Aarhus C
Tlf. 06 - 12 63 68

Fotohandel - Portrætatelier
Atelier for reklamefoto

Vi handler i

BLOMSTERKÆLDEREN

Knudrigsgade 39 . Århus . Tlf. 13 55 25

Alt i årstidens friske blomster og planter - Bestillinger modtages på krans - bærebuketter - dekorationer

KRISTA's BRUGSKUNST

Skanderborgvej 86

8000 Århus C.

TANDLÆGE

A. WOLTERS

Fredens Torv 8 . Århus C

tlf. (06) 13 91 66

Se godt - se godt ud
i MODERNE BRILLER fra ...

JØRN FILTENBORG OPTIK

Optometrist - Specialoptiker
Banegårdsplads 16 (ved SAS) . Århus
Telefon 13 77 22

BLOMSTER OG IDE

Gronnegade 41 . Århus . tlf. 19 02 52

Mange spændende planter - alt i
årstidens friske blomster
krans - bærebuketter - dekorationer

ORCHIDE'EN

v/ Anna Lise Vester

Vesterbrogade 16

Århus C

Tlf. (06) 12 36 94

Krans - Buketter - Dekorationer
sendes overalt

NB: Søndag åben 9-12

Er De i tvivl - så gå i

KØKKENHJØRNET

Vester Allé 20 . Århus. Tlf. (06) 19 96 55

Køleskabe - komfurer - vaskemaskiner
Lad fagmanden hjælpe Dem med råd
og vejledning. Mange forskellige muligheder uden forbindende. Husk: Atlas køkken har alle variationsmuligheder - og så er det dansk.

Køkkenhjørnet borger for kvaliteten

Bag den gode smag

»CORNER« BAGERIET

Max Müllersgade 2 B . Århus

Tlf. 12 14 68

Altid frisk og lækker brød og kager

Smarte og modebevidste piger går i

»ALTA« MODA

Sct. Pouls Kirkeplads 19 . Århus
Tlf. 19 90 64

Eneforhandling af de kendte mærker
Marlys-Luiza - Vogue
Fordelagtige priser p.gr.a. egen import.

På gensyn i »Alta« moda
ELLEN og ANNE WORMSTRUP

Lad også dette blive jeres fristed

»CIRKUS« KROEN

Skovvejen 23 . Århus . tlf. 12 73 91

Kom ind og slap a' - og hyg jer i gode
venners lag - På gensyn!
BODIL og BENT

Man bor godt på

PARK HOTEL

Sdr. Allé 3 . Århus . tlf. (06) 12 32 31

- og vi ligger lige i centrum -

For de lækkersultne ...

SCANDIA GRILL

Europaplads 8 (overfor Hotel Atlantic)
Århus - Tlf. (06) 13 86 80

Alt i lækkert grill - pølser - hot dogs -
Det er os med de store kyllinger
Åben fra 11 formiddag til kl. 5 morgen
Søndag fra kl. 11 til kl. 02.00 nat

»LE CAULOIS«

PANDEKAGEHUSET

Ny Banegårdsgade 47 - Århus
Tlf. (06) 13 02 94

Nyd vores morgencomplet - lækre
pandekager eller grillretter
Åben hver dag kl. 8.00-24.00
Lørdag og søndag fra kl. 17.00-24.00

H. C. ANDERSEN AUTOOPRETNING

Jægergårdsgade 152 . 8000 Århus C.
Telefon (06) 19 76 46

Forsikringskader - Pladearbejde
Personlig betjening - Hurtig levering

NYT fra udenlandske baner

SCHWEIZ. Et vesttysk måletog, bestående af et elektrisk lokomotiv af typen E 103 og 3 målevogne, har i Heitersberg-tunnelen i Schweiz kørt forsøgs-kørsel med maksimalhastigheden 210 km/t for at afprøve et 2 km langt bane-stykke med dobbelt køreledning. Resultaterne af prøverne var positive, idet det viste sig, at denne ledningstype var egnet til høje hastigheder uden at give problemer. Den nye ophængning påregnes anvendt i en ny Gotthardtunnel.

NORGE. En ny type moderne elektrisk trækraft har set dagens lys. Det er NSBs nye elektrolokomotiv »El 16«, der foreløbig er bestilt i et antal af 6 eksemplarer. De første er leveret og indsat på Bergensbanen, og de øvrige ventes leveret inden udgangen af 1979, bl.a. til Dovrebanen. El 16 bygges på »Strøms-trens Værksted«, og den elektriske udrustning leverer ASEA. Lokomotiverne er en videreudvikling af de svenske Rc-lokomotiver, der efterhånden har dannet grundlag for ellokomotiver til store dele af Verden, bl.a. Jugoslavien, Østrig m.m.

FINLAND. VR elektrificerer i et tempo, vi kan misunde dem. I maj 1978 åbnes linien til den russiske grænsestation Vainikkala. Når russerne i løbet af sommeren har færdigelektrificeret Viborg—Vainikkala, vil kørslen Helsinki—Lenin-grad kunne udføres med elektrisk trækraft og køretiden mindskes. VR og SDZ har vekslet, hhv. jævnstrøm, så der skal fortrinsvis køres med russiske lokomotiver, der er beregnet til begge dele.

FIATC indbyder til fotokonkurrence om den bedste rejserapportage i 1979

Under protektion af den internationale jernbaneunion (UIC) indbyder den internationale organisation for turisme for jernbanemænd (FIATC) til international fotokonkurrence i året 1979.

Den danske afdeling af FIATC — Danske Jernbanemænds Turistorganisation (DJT) — opfordrer herved alle interesserede til at deltage i konkurrencen.

Hver konkurrencedeltager må fremstille og forevise en billedserie med en interessant fremstilling af sine oplevelser og indtryk fra en ferierejse til udlandet.

Ved udvælgelsen af de bedste billedserier vil de fotografisk-tekniske bedste billeder IKKE blive foretrukket fremfor de billeder, der viser reportagens menneskelige, sociale og økonomiske aspekter m.m.

Følgende konkurrenceregler er gældende:

DELTAGERE —

alle aktive og pensionerede jernbanefolk samt familiemedlemmer med rabatrejsemulighed.

TILLADTE FOTOS —

Både sort/hvide og farve i et antal af mindst 4 og højst 12 fotos.

BILLEDESTØRRELSE —

Kun 13x18 cm er tilladt og uden kant, ligesom billederne skal være opklæbet på pap.

MÆRKNING AF BILLEDERNE —

På bagsiden anføres

- deltagerens efternavn og fornavn
- ATC-Danmark
- DSB eller anden jernbaneforkortelse
- tjenestested
- billedtitel
- sted og dato for optagelsen
- billedrækkefølgen 1 —

Som bilag til billederne medsendes en kort beskrivelse af billedernes fortællende indhold.

INSENDELSE —

senest 31. januar 1980 til

Danske Jernbanemænds

Turistorganisation (DJT)

DSB rejsebureau Hovedbanegården

Banegårdspladsen

1570 København V.

Billedserien, der godkendes til den internationale konkurrencedeltagelse, vil ikke blive tilbagesendt, og andre billedserier kun på anfordring.

PRÆMIER —

Af de indsendte billedserier udvælger en dansk jury de tre bedste, som DJT belønner med følgende præmier:

1. præmie 300 kr., 2. præmie 200 kr., 3. præmie 100 kr.

Kun den bedste billedserie deltager i den internationale konkurrence.

FIATC belønner den af en international jury i Paris godkendte, bedste foto-reportage med en vandrepræmie bestående af et smukt kunstværk.

Kunstværket forsynes med vinderens navn.

DJT håber at se mange billedserier for 1979, og vi ønsker hermed alle en god fornøjelse og en god fotojagt.

Frits

Lisbjerg

Detail gartneri

TOVES BLOMSTER

mellem Lisbjerg og Trige

Randersvej 45B - Telefon 06) 23 13 05

Alt i blomster - potteplanter - alt til haven og altanen.

Kranse - buketter - bordpyntning m.m.

NB. Bestilling på kranse modtages.

Åben hver dag fra kl. 9-17,30 - søndag fra kl. 9-12.

Hobro

Aut. vand- og gasmester

KNUD ROSLIN

Birkevej 2 . Hobro . Tlf. 52 49 00

Værksted: Banegårdsvej 44

Alt indenfor vand-, varme-, Blikkenslagerarbejde - nyt og reparation udføres gerne

Indhent tilbud på 1. kl.s arbejde

Lad os arrangere Deres fester

BENT SMØRREBRØD OG DINER TRANSPORTABLE

Skibsgade 20 . Hobro . (08) 52 21 81

Smørrebrød - platter - god daglig middag - kylling m. pommes frites - pølser - hot dogs. Alt er hjemmelavet - og kun én kvalitet - den bedste

Med venlig hilsen Kok Bent Johansen

Skive

Tandlæge

ROBERT KRISTENSEN

Norregade 42 . Skive

Tlf. (07) 52 01 02

Konsultation efter aftale

Silkeborg

Bag den smukke buket

Hostrupgade 24. Silkeborg . tlf. 82 28 40

Altid friske blomster og planter
Stort udvalg i gaveartikler i kobber og
messing

Tørrede blomster - Keramik - Lys -
Kranse - Kistepyntning
Spec.:

Brudebuketter og borddekorationer

Hvor godtfolk er - kommer godtfolk til

Bodega »LYSPUNKTET«

Frederiksberggade 4 - Silkeborg

Telefon 82 05 91

Kom ind og slap af over et lille glas -
vi hygger om Dem

HVOR VENNER MØDES

Vær velklædt til hverdag og fest - gå i

Vestergade 27 . Silkeborg . tlf. 82 55 88

Habitter - Skjorter - Strikvarer -
Fritidstøj - Sportstøj

Kig ind og se vort store udvalg

Vore damer går i

SALON MADAME

Frederiksberggade 1 - Silkeborg

Telefon (06) 82 31 57

Alt indenfor moderne hårpleje
Spec.: Moderne klippeteknik

På gensyn i SALON MADAME

SILKEBORG SPAREKASSE

Tlf. (06) 82 52 66 . Postgiro 3 00 78 63

Mandag, tirsdag, onsdag 9.30-16.00
Torsdag 9.30-17.00
Fredag 9.30-18.00

Kom og put dig under dynen i

JØRGEN'S SENGEUDSTYR

Nygade 32 . Silkeborg . tlf. 81 36 77

Køb bedre udstyr billigere

PÅ GENSYN!

Alt indenfor moderne hårpleje
moderne klippeteknik - så gå i

»HOS KAREN«

Fredensgade 2 . Silkeborg

Telefon 81 40 42

På gensyn hos Karen!

Hvor venner mødes

PUB OG RESTAURANT

»STIGBØJLEN«

Hostrupgade 29 . Silkeborg

Telefon 81 00 85

Stedet, hvor man kommer igen
Morgenkaffe med rundstykker hver fre-
dag, lørdag og søndag til kr. 4,95

På gensyn!

STIGBØJLEN

Tag noget lækkert med hjem fra

SKOLETORVETS BAGERI

Silkeborg . tlf. (06) 82 11 63

Alt i lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Med venlig hilsen

HANNE og FINN CLAUSEN

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Borgergade 72 . Silkeborg

Telefon (06) 82 36 16

Benzin - Olie - Smøring

Husk vor velassorterede kiosk

Altid hurtig og venlig betjening

Odder

ARNDT'S

ØRE OG SPECIALOPTIK

Holsteinsgade 7, Odder

Tlf. 06-54 23 13

Spar penge - sy selv - og stoffet har

»CHRISTA«

Rosengade 55 - Odder - Tlf. 54 00 03

Alt i moderne stoffer i dejlige kvali-
teter - til alle formål.

Tråd og sytilbehør. - På gensyn hos
CHRISTA

Alt godt fra havet får De i

KAJ'S FISKEHANDEL

Østergade 10 - Odder - Tlf. 54 30 65

Forretningens åbningstider:
Mandag kl. 10-17,30 - tirsdag, onsdag,
torsdag, fredag kl. 15-17,30.

Daglige landture - lev sundt - SPIS
FISK - og så er det friske varer.

Masser af lækkerier får De hos

GRILL »3197«

Rosensgade 13 - Odder

Tlf. (06) 54 31 97

Grill bøffer - pølser - bøfsandwich -
og meget andet godt. - Husk vore
LÆKRE KYLLINGER.

På gensyn - NIELS

FRA KLUBBERNE

KOLDING LOKOMOTIV KLUB har været på indkøb, idet man har købt OHJs D 857, der i mange år har været hensat på forskellige OHJ-stationer. I Svendborg har klubben købt DSB F 662, der under oliekrisen erhvervedes af det lokale bryggeri som energikilde til dampforsyningen.

VETERANBANEN BRYRUP-VRADS' station og restauration i Vrads har fået nyt værtspar. Samtidig er restaurationen sat i stand, så den fremtræder som ny, men med det til stedet svarende miljø. Det nye forpagterpar er fra Silkeborg, og det bliver fru, som er uddannet i hotelbranchen, der skal stå for den daglige ledelse. Hendes mand er til daglig fængselsbetjent, men vil i sin fritid bistå i restaurationen, så stedets store publikum kan få nogle hyggelige stunder i det gamle stationsmiljø. VBV blev forøvrigt 10 år i november, men jubilæet fejres først i dette forår på foreningens ordinære generalforsamling.

MARIAGER—HANDEST VETERANJERNBANE har modtaget en 12 meter drejeskive, der tidligere har ligget i Lersøen.

(OLJ)

INDUSTRIANEKLUBBEN har erhvervet 3 historisk interessante roebanevogne fra Lolland, idet det drejer sig om vogne helt af træ. De har tilhørt et privat roebaneseelskab på Sydjylland, der kaldtes »Nr. Gyldenbjerg Roebane«, og denne bane kørte roerne til Majbølle Saftstation syd for Nakskov, med hvilken der var rørforbindelse. Roebanen nedlagdes i begyndelsen af 1950'erne, hvor den blev offer for en vejudvidelse.

JÄRNVÄGSJUL 1978

Äsperöd Design har atter i år udsendt en smuk juleplade, og det er den anden i rækken. Den viser Nissafors jernbanestation, som ligger på strækningen Borås—Alvesta, der tidligere var privatbane (BAJ). Som Äsperöd Designs øvrige populære og smukke frembringelser er det kunstnerinden Bertina Käragger, der har lagt streg til, og der er ingen tvivl om, at den smukke plade, der er udført i blå glasur, snart vil være udsolgt. Antallet af plader »Järnvägsjul 1978« er kun 200.

Teknisk Foto
Foto til Serigrافي
Repro
Fotostater
Layout
Serigrافي
Reklame
(02)953266

NY PLATTE FRA »STØTTEFORENINGEN DANSKE DAMPVENNER«
Atter udsender SDDV en af sine smukke jernbanepletter, og denne gang er det et af de berømte »Canada«-lokomotiver, der er motivet. Platten er den første i serien »De Jysk-Fynske Statsbaner«, og også denne gang har kunstnerinden Bertina Käragger stået for den kunstneriske udførelse. Som det er kotume indenfor SDDVs platter, er også disse nummerede, og der fremstilles forøvrigt kun 250 stk. Prisen er for en plade kr. 95,00 plus porto kr. 10,00, og det samlede beløb kan indbetales til »Støtteforeningen Danske Dampvenner«, Esrumvej 47, 3000 Helsingør på postgiro 8 29 47 63. Iøvrigt kan der sendes indtil tre platter for samme porto.

—tl—

MARIAGER KOMMUNES koncession på kørsel med veteranog mellem Mariager og Fårup udløber med udgangen af juni 1979. På foranledning af MHVJ har kommunen derfor søgt ministeriet om fornyelse af koncessionen, dog med de ændringer, at den også kommer til at gælde på hverdage efter kl. 16.00 samt på lørdage hele dagen. Desuden foreslås den maksimale hastighed forhøjet til 45 km/t.

(OLJ)

DJK har af Albani-bryggerierne købt DSB R 959, som vi tidligere har omtalt her i bladet var til salg. Lokomotivets tekniske stand er dog ikke særlig fremragende, idet det ved overdragelsen til Albani i sin tid fik skåret gangtøjet af med skærebrenner.

MHVJ har planer om at sætte damplokomotiv VLTJ 7 i stand. Lokomotivet hensattes urepareret i december 1968, men nu agter banen i løbet af sommeren at tage alle rør ud af kedlen og lade dennes tilstand vurdere med henblik på en eventuel reparation.

(OLJ)

MØDESTED

Foreninger, klubber m.v., som ønsker møder, udflugter o.l. arrangementer omtalt under rubrikken »Mødested«, bedes inden den 20. i måneden forud for udsendelsen af det blad, arrangementet ønskes omtalt i, underrette redaktionen.

Onsdag den 28. marts kl. 19.00

HgJK arrangerer under mottoet »Hvad skal vi bruge Øresundsbroen til? Vi har jo Wiibroen!« besøg på det i hele Nordsjælland verdenskendte bryggeri i Helsingør. Man mødes på Klostermosevej, og efter en rundtur på det nye bryggeri køres i bus til det gamle Hestemøllestræde, hvor der påregnes at blive foretaget en undersøgelse af firmaets produkters anvendelighed!

Tilmelding senest den 26. marts til Ove Scheel. Pris for deltagelse: kr. 5,00.

Onsdag den 25. april kl. 19.30

ØSJK afholder medlemsmøde på Køge Bibliotek, Køge.

Mandag den 30. april kl. 19.30

SHS afholder medlemsmøde på Frederiksberg Kommunebibliotekers Foredragssal, Solbjergvej 23, ved Frederiksberg S-banestation.

DØDSFALD

fh Vg, 88.
Remarb. N. P. Pedersen,
Tass H. S. Gantzel,
fh Kk, 88.
Overch N. Rasmussen,
fh Val, 85.
Stbtj Peder Thomsen,
fh Str, 85.
Stbtj P. Hermansen,
fh Vg, 85.
Vkm V. J. Johansen,
fh central vk Gb, 75.
Stfst H. Kristensen,
fh Hedensted, 75.
Siging P. E. F. Nielsen,
fh sikr.str Kh F, 74.
Baneing E. Chr. Rokahr,
Vojens, 67.
Tgr H. P. R. W. Andreasen,
fh Kh, 65.
Tgf J. L. Jensen,
K', 59.
Tgf H. S. H. Madsen,
Kh, 59.
Otktl Bjarne Kasten,
Ar, 53.

BOGHJØRNET

FRANZÖSISCHE DAMPFLOKOMOTIVEN — IN DEN SECHZIGER JAHREN

Af Marc Dahlström

130 sider, rigt illustreret, indbundet.

Udgivet af Frank Stenvalls Forlag,
Malmgatan 3, S-211 32 Malmö.

Forhandles i Danmark af Haases Boghandel,
Løvstræde 8, 1152 København
K. Tlf. (01) 11 59 99. Pris kr. 75,00.

Hvad der er sagt af superlativer i ovenstående anmeldelse af bogen om danske damplokomotiver, de kan passende gentages i anmeldelsen af denne bog om franske damplokomotiver. Og naturligvis kan det ikke være anderledes, når man betænker, at manden bag kameraet til de mange herlige billeder er Marc Dahlström, hvis navn man ofte ser som mester for fotos i talrige jernbanetidsskrifter af international karakter. Billederne i bogen her stammer — som titlen angiver — fra 1960'erne, og de er blevet til rundt omkring i Frankrig i dampens sidste årti. Marc Dahlström fartede i sin fritid landet rundt på motorcykel, og med sit talent og sit kamera har han forevigtet mange skønne jernbanescener, som eftertiden vil være ham taknemlig for.

—tl—

SCHIENENBUMMEL

240 sider, ill. Ott Verlag, Postfach 22,
CH-3600 Thun 7. SFr 59,00.

Denne bog i stort format »lagt ned« giver strålende fotos af dagens jernbaneliv i Schweiz. Det er alle aspekter, der genspejles i de 28 farve- og 184 sort-hvide fotos, og dertil en sparsom, men yderst oplysende tekst. Der kan stadig fremstilles jernbanebøger, som er ud over det almindelige, og denne må siges at være en af dem.

Billederne er optaget, så de — udover jernbanemæssig værdi — også giver et indtryk af det særprægede og meget smukke Schweiz, en ting, som giver bogen yderligere værdi.

GOTLANDS JÄRNVÄGER

208 sider, ill. Press' Förlag, S:t Hana-
gatan 29, S-621 00 Visby. Skr. 64,65.

Jeg har altid troet, at Gotlands jernbaner blot var to linier fra Visby, én mod syd og én mod nord. Men der har jeg taget grundigt fejl. Bogen behandler de ret mange linier, som i tidernes løb har eksisteret fra sidst i sidste år-

hundrede. Den første linie gik konkurs i 1919 og blev taget op i 1922—23. Staten overtog resterende baner i 1947, og idag er trafikken udelukkende baseret på busdrift. Banernes historie behandles af en nu pensioneret jernbanemand, som startede sin karriere som elev ved disse baner, og som sluttede som driftschef på Gotland for SJ. En dejlig bog i fint udstyr.

jas.

A HISTORY OF RAILROAD ACCIDENTS.

474 sider. Northern Press, 18 Cedar
Street, Potsdam, New York 13676.
\$ 14,50.

Det er bestemt ikke en bog, der vader i jernbaneulykkens dramatik. Ikke ét eneste billede, ikke én eneste dramatisk beretning, men derimod en sober redogørelse for tragiske hændelser, deres baggrund, hvad de har medført af aktioner eller ikke for at forbedre sikkerheden. Stoffet koncentrerer sig om USA (med enkelte strejftog til andre lande), og er derfor fra en helt anden sikkerhedsverden end den, vi kender. Det gør ikke bogen mindre interessant. Og midt i al den tragedie, bogen beretter om, er der stadig plads til fine statistikker over det antal rejsende, som kommer sikkert igennem rejsen. Og det er jo det, det drejer sig om.

ÖSTERREISCHEN

EISENBAHNKALENDERS 1979.

Club 760, Bahnhofviertel 5, A-8850
Murau. ÖS 100,00.

Det er efterhånden mange bøger og kalendere, Jernbane-Bladet har omtalt fra club 760, Murtal-banens venneforening. Denne kalender er på linie med tidligere års, 12 store kalenderblade med sort-hvide fotos plus en farvelagt forside. Fine fine motiver.

THE FASTEST TRAINS IN THE WORLD.

160 sider, stort format. Ian Allan Ltd,
Terminal House, Shepperton, Midx
TW17 8AS. £ 6,95.

Denne bog giver en masse spændende billeder af de tog, der i tidernes løb har sat fartrekorder. Der spændes fra de første forsøg på at opnå 100 miles/timen op til dagens superhurtige tog i bl.a. Frankrig og Japan. Danmark er ikke repræsenteret, men det er vel heller ikke netop på dette område, vi gør os bemærket. Men i øvrigt er der en rig repræsentation af lande, og hele billedmaterialet, som er omfattende, er fornemt, idet bogens store format netop er udnyttet til dette formål.

jas

Humørspalten

Vikaroplevelse i en 1. klasse-regning:

— Kan du dernede med det lyse hår fortælle mig, hvor meget tre appelsiner og to appelsiner er?

Den lyshårede efter nogen betænkning:

— Vi har kun lært at regne med æbler.

★

— Jeg har en søn, som ikke kan komme op om morgenen, når han skal i skole. Jeg vil gerne have et vækkeur, der kan vække ham uden at forstyrre resten af huset.

— Desværre. Vi har kun den almindelige slags, som vækker hele huset — undtagen skoledrenge!

★

— Hvis man vil frem her i verden, må man altid sørge for at lægge noget til side.

— Det har jeg gjort.

— Såh, hvad har du da lagt til side?

— Skruplerne!

★

En lille lur kan forhindre en i at blive gammel — især, hvis du tager den under kørselen.

★

Lille Jens i pyjamas stikker hovedet ind til sine forældre og siger:

— Jeg skal til at bede aftenbøn. Er der noget, I mangler?

★

— Tjener, jeg synes, de løse ris ser mig lidt mørke ud.

— Ja, hr., hvis jeg var Dem, ville jeg slet ikke røre dem. Der var bryllup i restauranten i aftes.

★

— Oskar, sagde hun, — nu har vi været gift i 25 år, synes du ikke, at jeg fortjener en mink?

— Selvfølgelig, Magda, men du får den kun på den betingelse, at du selv holder buret rent.

★

Skanderborg

Hvor man spiser godt i Skanderborg

HØJVANGENS CAFETERIA

Poul la Coursvej 27 - Tlf. 52 28 62

Hver dag en veltillavet dagens middag

Kyllinger m/ pommes frites

Frikadeller m/ kartoffelsalat

Uspec. smørrebrød

Husk: vi har altid lækker hjemmeh.
kringle og boller

På gensyn! ELLEN og MERETE

Vi handler i

HØJVANGENS KIOSK

Poul la Coursvej 27 . Skanderborg
tlf. (06) 52 29 25

Alt i dag- og ugeblade - tobaksvarer -
kolonial - sodavand - konfekturer -
skærekager - småkager.

Hvad De ikke ser i forretningen
skaffer vi gerne

Med venlig hilsen INGER ANDERSEN

Vær god ved Deres fødder - gå til

EXAM. FODSPECIALIST

MARY MATTILA - Banegårdsvej 26
Skanderborg - tlf. 52 28 64

Åben mandag-fredag kl. 9-17

NB: Fortsættelsesygekassen

»Danmark« yder refusion

Bag den gode smag

KORSVEJENS BAGERI

Mollegade 115 . Skanderborg . 52 02 93

Altid lækkert brød og kager

Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Åben tirsdag-fredag 6.30-17.30

lørdag-søndag 6.30-13.00

Køb kød hos den rigtige slagter

SUPER SLAGTEREN

Mindets Slagterforretning

Mindet 1 . Skanderborg . tlf. 52 06 83

Kød - flæsk - altid velhængt oksekød -
hestekød - hjemmel. pålæg - sild -
salater - Kig efter vores ugetilbud

På gensyn! SUPER SLAGTEREN

Randers

Top
Kvalitet
Og
Betjening!

Rådhusstræde 6 . 8900 Randers

Stedet for moderne hårløje

SALON »VESTERLED«

Vilhelm Thomsensplads 1 . Randers

Tlf. 42 34 41

Moderne klippeteknik

Spec.: Den nye Envolia permanent

På gensyn! SALON VESTERLED

Kør ind til

CHEVRON

Viborgvej 46 . Randers . Tlf. 42 64 75

Benzin - Olie - Smøring - Autotilbehør

Alt i autoreparationer udføres

Husk vor kiosk med alt i blade -

aviser - kaffe - tobak - chokolade

Åben hver dag kl. 7-20, søndag 8-20

Mogensen & Rasmussens eftf.

SMEDE . VVS OG BLIKKENSLAGERE

v/ C. Andersen og B. Stoffregen

Thorsgade 24 . 8900 Randers

Telefon (06) 42 49 42

Viborg

Smarte piger går i

SHOP ITALIA

St. Sct. Pederstræde 10 . Viborg

tlf. 62 97 36

Alt indenfor moderne damekonfektion

Kig ind og få en tøjsnak

Viborg

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Ringvejen . Viborg . tlf. 62 45 45

Benzin - Olie - Smøring

Quick-service - venlig betjening

Husk vores kiosk

En blomsterhilsen gør altid lykke
- lad den være fra

WELLERs BLOMSTER

Sct. Mathiasgade 22 . Viborg

tlf. 62 10 85

Altid friske blomster - Fikse visit-
buketter - Moderne binderi -
spændende eksotiske blomsterarrange-
menter udføres til enhver lejlighed

Vi handler hos

»HOS LASSE«

Nytorv 2 . Viborg . tlf. 62 61 55

Tobak - Vin - Aviser m.m.

Sjovt og anderledes

»RANIS« BUTIK

Sct. Mathiasgade 74 . Viborg

tlf. 62 70 71

Smarte ting i orientalsk tøj
Gaveartikler - Egen import - Kig ind

Blomsterforretningen

»PALÆ«

Mathiasgade 47 . Viborg . tlf. 62 13 48

Alt i årstidens friske blomster - kranse
- dekorationer - bære- og kistepyntning
- moderne binderi

BLØMSTER-HUSET

laver også

KRANSE - BÅREBUKETTER

BÅREDEKORATIONER

SKIVEVEJ 59 . VIBORG . 62 18 43

Vand og sæbe skal der til...

og støvsugere, børster, specialredskaber m.m.
Men fremfor alt friske folk, som sætter en ære i at
aflevere rene og pæne vogne til DSB
og deres kunder.

Det Danske
Rengørings
Selskab